

འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྒྲིལ་བཅའ་ཁྲིམས་ (འཕྲི་སྒྲོན)

༢༠༠༩ ཅན་མ།

**THE COOPERATIVE (AMENDMENT)
ACT OF BHUTAN, 2009**

CONTENTS

Title		page
CHAPTER I	PRELIMINARY	
1	Title, extent and commencement	1
2	Definition of Terms	1
CHAPTER II	STATE POLICY ON VALUE AND PRINCIPLES OF CO-OPERATIVES	
3	Declaration of State Policy	5
4	Values and principles of Co-operatives	6
CHAPTER III	REGULATION OF CO-OPERATIVES	
5	Regulatory agency and its powers	8
6	Management and decentralization	9
CHAPTER IV	TYPES OF CO-OPERATIVES AND THEIR REQUIREMENTS FOR REGISTRATION	
7	Types of co-operatives	9
8	Primary co-operatives	10
9	Federation of co-operatives	11

འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བཅའ་ཁྲིམས་(འཕྲི་སློབ་)༢༠༠༩ ཙན་མ།

ནང་འཁོད།

དོན་ཚན།

ཤོག་གྲངས།

ལེའུ་དང་པ།

- ༡ མིང་གནས་ཁུབ་ཚད་དང་ འགོ་བཙུགས། ༡
- ༢ མིང་ཚོགས་གི་ངེས་ཚིག། ༡

ལེའུ་གཉེས་པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲུངས་དོན་གཞི་རྩའི་ལམ་ལུགས་དང་
གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་ཚུ།

- ༣ གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་གསལ་བསྒྲགས། ༥
- ༤ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲུངས་དོན་དང་ཕྱོད་ལམ་ལུགས། ༦

ལེའུ་གསུམ་པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲིམས་ལུགས།

- ༥ ཁྲིམས་ལུགས་ལག་ལེན་གྱི་དོ་ཚབ་ལས་ཁྲུངས་དང་དེའི་དབང་ཚད། ༤
- ༦ འཛིན་སྐྱོང་དང་དབང་ཚད་ཕྱིར་སྲེལ། ༧

ལེའུ་བཞི་པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབྱེ་བ་དང་ རྩོམ་གོ་དཔྱད་འབད་དགོ་པའི་སྐོར།

- ༧ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབྱེ་བ། ༧
- ༨ འགོ་བཙུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ། ༡༠
- ༩ སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ། ༡༡

10	Union of co-operatives	13
11	Special types of co-operatives	14
12	Effects of Registration	16
CHAPTER V	GOVERNANCE OF CO-OPERATIVES	
13	Constitution and By-Laws	17
14	Liability of Directors, Official, Committee members and Manager	22
15	Termination of membership	22
16	Voting	23
17	Application of relevant management and social development principles and practices	23
CHAPTER VI	FINANCIAL MANAGEMENT OF CO-OPERATIVES	
18	Capital and their sources	24
19	Liability of members	24
20	Share capital, interest and limitations to share capital holding	25
21	Investment of capital	25
22	Financial sustainability of co-operatives from members' proceeds	26
23	Audit of co-operatives	26
24	Safety of records of co-operatives	27
25	Allocation and distribution of net surplus	27

༡༠	མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྟེ་བ།	༡༩
༡༡	དམིགས་བསལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ།	༡༧
༡༢	ཐོ་བོ་དེ་གི་ཕན་ལུགས།	༡༦

ལེའུ་ལྟེ་བ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབང་སྐྱོང་།

༡༩	རྩ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས།	༡༢
༡༧	མདོ་ཚེན་ཚུ་དང་ཡིག་ཚང་གི་ལཱ་གཡོགས་ ཚོགས་ཚུང་གི་འཇུག་མི་ཚུ་དང་	འཛིན་སྐྱོང་པ་གི་
	འཁྲི་བ།	༢༢
༡༥	འཇུག་མི་ལས་འགོ་དང་འགྲོལ་གཏང་ཐངས།	༢༢
༡༦	ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་ཐངས།	༢༩
༡༢	འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་ མི་སྡེའི་གོང་འཕེལ་གྱི་ཁུངས་དོན་དང་ལག་ལེན་འཇུག་ལུགས།	༢༩

ལེའུ་ལྟེ་བ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དདུལ་ལས་འཛིན་སྐྱོང་།

༡༩	མ་རྩ་དང་དེའི་འཐོན་ཁུངས།	༢༧
༡༧	འཇུག་མི་ཚུ་གི་འཁྲི་བ།	༢༧
༢༠	མ་རྩའི་དཔྱ་བཤའ་དང་ མ་རྩའི་བགོ་བཤའ་འཆང་མི་མི་ལུ་སྐྱེད་དང་ཐོབ་ཚད།	༢༥
༢༡	མ་རྩའི་ཚོང་སྐྱོར།	༢༥
༢༢	འཇུག་མི་ཚུ་གི་འོང་འབབ་ཐོག་ལས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་མ་	༢༦
	དདུལ་ཡུན་བརྟན་བཅོ་ཐབས།	
༢༩	མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་རྩིས་ཞིབ།	༢༦
༢༧	མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཡིག་ཐོ་ཚུ་གི་སྐྱོང་སྐྱོབས།	༢༧
༢༥	ལྷན་ཐབས་ངེས་ཏེག་ཐོན་མི་ཚུ་རྩིས་ནང་བཙུག་ཞི་དང་བགོ་བཏམ་འབད་ཐངས།	༢༧

**CHAPTER VII MERGER, DISSOLUTION AND INSOLVENCY
OF CO-OPERATIVES**

26	Merger and consolidation of co-operatives	29
27	Dissolution and insolvency	30
28	Implementing rules	31

**CHAPTER VIII ROLE OF GOVERNMENT IN PROMOTING
THE ECONOMIC AND EDUCATIONAL
DEVELOPMENT OF CO-OPERATIVES**

29	Co-operative development strategy	31
30	Government-Co-operative sector partnership	32

CHAPTER IX MISCELLANEOUS PROVISIONS

31	Use of the word co-operative	33
32	Interpretation and construction	33
33	Information campaign	33
34	Separability	33

ལེའུ་བདུན་པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་བསྐྱབ་ནི་ ཉམ་ནི་དང་ཙུ་སྟོང་བཏོན་ནི་ཚུ།

- 26 མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གཅིག་ཁར་བཟུང་ནི་དང་གཅིག་བསྐྱོམས་བཟུང་ནི། 26
- 27 ཉམ་ནི་དང་ཙུ་སྟོང་བཏོན་ནི། 30
- 28 ཁྱིམ་ས་ལུགས་ལག་ལེན་འབྲབ་ཐངས། 37

ལེའུ་བརྒྱད་པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དེ་ དཔལ་འབྱོར་དང་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་
ཡར་དྲག་གི་དོན་ལུ་གཞུང་གི་སྲུགས་འགན།

- 29 མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གོང་འཕེལ་གྱི་ཐབས་ལམ། 37
- 30 གཞུང་དང་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ ལས་སྡེ་ཚུ་གི་མཉམ་འདུགས། 32

ལེའུ་དགུ་པ། ལྷ་ཚོགས་དོན་ཚན།

- 31 མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཟེར་བའི་མིང་ཚིག་སྟོན་ཐངས། 33
- 32 ཚིག་སྐྱབ་དང་གོ་དོན་ལེན་ཐངས། 33
- 33 བཟོ་དོན་སྟོན་ལེན་འབད་ནི་བརྒྱུད་བསྐྱུལ། 33
- 34 དོན་ཚན་སོ་སོ་འབད་ཆ་གནས་འབད་རུང་བ། 33

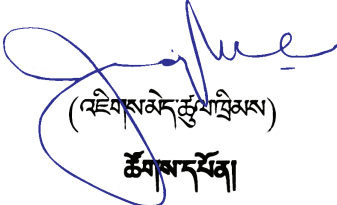
འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས། PARLIAMENT OF BHUTAN

མེན་ཨེ་ཤེ/ཨེ་སེ་ཤེ/༢༢/༢༠༠༩/༧༧༩

སྤྱི་ཚེས ༡༡/༠༩/༠༩

༣ མི་རྒྱུ་མཚན་སྤོང་པའི་མཁའ་ལྷན་ལྷན་སྐྱོད་ཀྱི་འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་པའི་ཚོགས་ཐབས་ ༣ པའི་ནང་
ལས་ ཚའཛོགས་གྲུབ་པའི་ འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བཅའ་ཁྲིམས་ (འབྲི་སྟོན) སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཙམ་མ་དེ་ འབྲུག་གི་
རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མེད་ རྩ་ཚུན་ ༡༣ པའི་དོན་ཚུན་ ༡ པ་ལྟར་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེའི་ལབས་ལས་ གནམ་ལོ་ས་གྲང་
ཟླ་ ༤ པའི་ཚེས་ ༢༤ ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༤ པའི་ཚེས་ ༡༤ ལས་འགོ་བཟུང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གྲོ་སྤོང་ཚེད་དང་འབྲིལ་
ཏེ་ བསྐྱར་སྤོང་འབད་དགོ་པའི་ བཀའ་ཐམས་གནང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ དེར་ལྷན་ཁག་ཁོངས་ལས་ དེ་བསྐྱུན་གྱི་དང་སྒྲུངས་མཛད་དགོ་
པ་དང་བཅས། ས་གྲང་ཟླ་ ༢ པའི་ཚེས་ ༢༢ ལུ།

(འཇིགས་མེད་རྒྱུ་ཡིམས་)
ཚོགས་དཔོན།

- ༡. གཞུང་སྲོད་དབུ་ལྷིད་པ་ མི་རྒྱུ་མཚན་མཚོགས་ལུ་ ལྷན་སྐྱོན།
- ༢. དང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེའི་དབུ་ལྷིད་པ་ མི་རྒྱུ་མཚན་སྤོང་པའི་མཚོགས་ལུ་ ལྷན་སྐྱོན།
- ༣. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་མི་རྒྱུ་མཚན་མཚོགས་ལུ་ ལྷན་སྐྱོན།
- ༤. དག་ཤོས་མངའ་བདག་དུང་ཚེན་ལུ་ ལྷན་ཞུའི་ཆེད།
- ༥. མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པའི་ དག་ཤོས་དུང་ཚེན་ལུ་ ལྷན་ཞུའི་ཆེད།
- ༦. ཚོགས་འདུའི་དུང་ཚེན་ཡོངས་ཁབ་ལུ།

THE COOPERATIVE (AMENDMENT) ACT OF BHUTAN, 2009

PREAMBLE

An Act to provide legal framework for the formation of Co-operatives, in order to facilitate economic development.

CHAPTER I

Preliminary

Article 1: Title, Commencement and Extent.

- (1) Be it enacted by Parliament in its second session as follows:
- (2) This Amendment shall be called the Cooperative (Amendment) Act of Bhutan, 2009; and
- (3) It shall come into force on the 28th day of the 6th month of the Earth Female Ox Year of the Bhutanese calendar, corresponding to 18th Day of August, 2009.
- (4) It shall extend to the whole Kingdom of Bhutan.

Article 2: Definition of Terms

- (1) *Co-operative* means an association of persons united voluntarily to meet their common economic needs and aspirations through a jointly owned and effectively governed enterprise.

འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བཅའ་ཁྲིམས་(འཕྲི་སྟོན)༢༠༠༩ ཙན་མ།

མཚན་གནས།

འགོ་བརྗོད།

དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་ཡན་ཐབས་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་བརྒྱུགས་ནིའི་ ཁྲིམས་གྱི་རྒྱུབ་རྟེན་བཅའ་ཁྲིམས།

ལེའུ་དང་པ།

འགོ་བརྒྱུགས།

ཁྲིམས་དོན་ ༡ པ། མིང་གནས་དང་ འགོ་བརྒྱུགས་ཆེས་གངས་དང་ཁྲབ་ཚད།

- ༡. འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བཅའ་ཁྲིམས་ (འཕྲི་སྟོན)༢༠༠༩ ཙན་མ་འདི་ སྤྱི་ཚོགས་དང་པའི་ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་པའི་ནང་ཆ་འཛོག་མཛད་གྲུབ།
- ༢. འཕྲི་སྟོན་འདི་ འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བཅའ་ཁྲིམས་(འཕྲི་སྟོན) ༢༠༠༩ཙན་མ་ཟེར་བརྗོད་དགོ།
- ༣. གནས་ལོ་སའོ་གྲང་ལོ་ ཟླ་ ༦ པའི་ཆེས་ ༢༤ ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༤ ལས་བརྟམ་སྦྱོང་འབད་དགོ།
- ༤. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གིས་འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་ལུ་ཁྲབ་རྒྱུགས་པ་ཨིན།

ཁྲིམས་དོན་ ༢ པ། མིང་ཚིག་གི་དཔེ་ཚིག།

༡ “མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་” ཟེར་མི་འདི་ མི་གི་ཚོགས་པ་ཅིག་ དྲང་བླངས་མཐུན་སྦྲིལ་གཅིག་གུར་གྱིས་ མཉམ་བསྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་དང་ དོན་སྤྲོད་དབང་སྦྱོང་གི་ཚོང་ལས་ཐོག་ལས་ཁོང་ར་སྤྱི་ཐོག་ལ་ལུ་མཁོ་ཆེ་བའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་རེ་འདོད་རྩེ་ འགྲུས་ཐབས་འབད་མི་ལུ་གོ།

- (2) **Primary Co-operatives** means the first level of co-operative under this Act formed either by individual farmers, individual non farmers, farmers' groups, whose main purpose is the provision of quality products and services to satisfy the economic needs of the members and their communities.
- (3) **Federation of co-operatives** means the second level of co-operative under this Act organized by primary cooperatives that operate in the same industry or are selling similar products and services.
- (4) **Union of co-operatives** means the national apex organization of all co- operatives in the Kingdom of Bhutan.
- (5) **Special type of co-operatives** means the co-operatives that are not classified under the other types of co-operatives. In this Act these co-operatives are the co-operative banks and insurance co-operatives
- (6) **General assembly** means the highest body within the co-operative structure composed of qualified members.
- (7) **Board of directors** means the policy-making body of the co-operative whose members are elected by the General Assembly.

2 འགོ་བརྩམས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཟེར་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ བརྩམས་
པའི་གོ་ངོམ་དང་པའི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འདི་ལུ་གོ་ནི་དང་ དེ་ཡང་ཚོགས་སྡེ་འདི་ སོ་ནམ་པ་
དང་ སོ་ནམ་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་སོར་གྱིས་ཚོགས་མི་སྡེ་ཚོན་ ཡང་ན་ སོ་ནམ་པ་དང་ སོ་ནམ་པ་
མ་ཡིན་པའི་སྡེ་ཚོན་ཚུ་གིས་ཚོགས་མི་ལུ་གོ་ནི་ཡིན། སྡེ་ཚོན་འདི་གི་དེ་འདི་དགོས་དོན་གཙོ་བོ་འདི་
འབྲུག་མི་ཚུ་དང་ འབྲུག་མི་འདི་ མི་སྡེ་གི་མཁོ་དོན་དཔལ་འབྱོར་ཚུ་གི་ སྤྱི་ཚང་འཕྲོན་བསྐྱེད་
དང་ ཞབས་ཏྲིག་གི་ལཱ་ཚུ་ དེས་ཤེས་འདྲོངས་ཏྲིག་ཏེ་བཟོ་ནི་འདི་དོན་ལུ་ཡིན།

3 “སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་” ཟེར་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ འགོ་
བརྩམས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གིས་འགོ་འདྲེན་ཕྱོག་བརྩམས་པའི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་གོ་ནི་
དང་ ཚོགས་སྡེ་འདི་ བཟོ་ག་འབྲུལ་ཁང་ཚོགས་པ་ཚུ་གི་ནང་ལུ་ ལག་ལེན་འབབ་མི་དང་ ཡང་
ན་ འཕྲོན་བསྐྱེད་ཚོགས་འབད་པ་འབད་མི་གི་ཚོང་བསྐྱར་དང་ཞབས་ཏྲིག་གི་གཡོག་ལཱ་ཚུ་འབད་མི་ལུ་
གོ།

4 “མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྟེ་བ་” ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ ག་
ར་གི་གཙོ་བོ་ རྒྱལ་ཡོངས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྟེ་བ་ལུ་གོ།

5 “དམིགས་བསལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འདི་རིགས་” ཟེར་མི་འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གཞན་ཚུ་
གི་འོག་གི་དབྱེ་བའི་ནང་ལུ་མ་ཚུད་པའི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་གོ། དེ་བརྩམ་མའི་མཉམ་ལས་
ཚོགས་སྡེ་ཚུ་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དགོངས་དོན་ལྟར་དུ་འབད་བཅིན་ དཔལ་ཁང་གི་མཉམ་ལས་
ཚོགས་སྡེ་དང་ ཉེན་བཅོལ་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ལུ་གོ་མེན་ཡིན།

6 “ཡོངས་ཁབ་ཚོགས་འདུ་” ཟེར་མི་འདི་ ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གི་སྤྱི་ག་བཀོད་ནང་འཁོད་ལུ་ བྱད་ཚང་གི་
འབྲུག་མི་བརྩམས་ཏེ་བཟོ་བའི་ ཆེས་མཐོའི་ཚོགས་སྡེ་ལུ་གོ།

7 “བཀོད་ཚོགས་གི་མཛོད་ཆེན་འབྲུག་མི་” ཟེར་མི་འདི་ ཡོངས་ཁབ་ཚོགས་འདུ་གིས་འདེམས་འབྲུ་
འབད་ཞིན་ན་ལས་ བརྩམས་ཏེ་བཟོ་བའི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འདི་སྤྱི་བུས་བཟོ་མའི་ཚོགས་སྡེ་
ལུ་གོ།

- (8) ***Committees*** mean the committees of finance and audit, election and training of co-operative.
- (9) ***Values and principles of co-operatives*** Values mean norms and beliefs on self-reliance and self-management founded on the basis of voluntary initiatives, equality, equity and solidarity and also on the ethical values of honesty, openness, and caring. Principles mean the guidelines by which values are practiced.
- (10) ***Members*** mean the owners and patrons of the co-operative.
- (11) ***Common needs and aspirations of members*** mean the primary and core bases from which a co-operative may be organized, registered and developed as an economic enterprise.
- (12) ***Rule making through consultation*** means the power and responsibility entrusted to the Ministry of Agriculture and Forestry (MoAF) to implement this Act by issuing implementation rules after consultation with stakeholders.
- (13) ***Consolidation of co-operatives*** means the amalgamation of two or more co-operatives into a single, new co-operative.
- (14) ***Merger of co-operatives*** means the absorption of one or more existing co-operatives by another co-operative.

༤ “ཚོགས་ཚུང་” ཟེར་མི་འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དངུལ་རྩིས་དང་རྩིས་ཞིབ་འདེམས་འབྲུ་
སྦྱང་བཅའ་གྱི་ཚོགས་ཚུང་ཚུ་ལུ་གོ།

༥ “མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཁུངས་དོན་དང་ཅོད་ཅོད་” ཟེར་མི་འདི་ རང་མགོ་རང་འདྲོངས་དང་
རང་འཛིན་རང་སྦྱོང་གི་ ཡིད་ཆེས་དང་སྦྱབ་ལུགས་གྱི་གཞི་འགྲུམ་འདི་དང་ལེན་དང་འབྲེལ་མཉམ་
བྲང་བདེན་དང་གཅིག་སྒྲིལ་ཚུ་དང་གཞན་ཡང་ བསམ་སྦྱོན་བཟང་པོ་དང་ སྤྲུལ་གསལ་མེད་པའི་
གཅེས་སེམས་ཚུ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་བྱུང་མི་ལུ་གོ་ནི་དང་ ཕྱོད་ཅོད་ཟེར་མི་འདི་ གནས་གོང་དེ་ཚུ་ལག་ལེན་
གྱི་ལམ་སྟོན་འབད་མི་དེ་ལུ་སྦྱབ་ཨིན།

༦ “འབྲུས་མི” ཟེར་མི་འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཇོ་བདག་དང་ དངུལ་གྱི་གྲོགས་རམ་རྒྱུ་
སྦྱང་པ་ཚུ་ལུ་གོ།

༧ “འབྲུས་མི་སྤྱི་ཐོག་གི་དགོས་མཁོ་དང་རེ་འདོད་” ཟེར་མི་འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་
དཔལ་འབྱོར་ཚོང་ལས་ཅིག་འབད་འགོ་བཙུགས་དགོས་ད་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོས་དང་ གོང་
འཕེལ་གཏང་དགོ་པའི་ལས་དོན་གྱི་ཕྱོད་ཅོད་གཙོ་བོ་དང་ སྤྱིང་བཅུད་ངོ་མ་འདི་ལུ་གོ།

༨ “གྲོས་བསྟུན་ཐོག་ལས་ཁྲིམས་བཟོ་” ཟེར་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ལག་ལེན་འབབ་མི་དོན་ལུ་
ལག་ལེན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ ཁེ་རྒྱུད་ཅན་གྱི་མི་ཚུ་དང་ གྲོས་བསྟུན་ཐོག་ལས་གསལ་བཏོན་
འབད་ཐབས་ལུ་ སོ་ནམ་ལྷན་ཁག་ལུ་ དབང་ཚད་དང་ལྷ་འགན་སྦྱོད་མི་ལུ་གོ།

༩ “མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གཅིག་བསྐྱོམས་” ཟེར་མི་འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གཉིས་དང་དེ་ལས་
མང་བའི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གཅིག་ཁར་བསྐྱོམས་ཏེ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གཅིག་གསལ་པ་
བཟོ་མི་ལུ་གོ།

༡༠ “མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་བསྐྲུབ་ནི་” ཟེར་མི་འདི་ ཉེ་མ་ལས་ཡོད་མི་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་
གཅིག་དང་ དེ་ལས་མང་བའི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གཞན་གཅིག་གི་
ནང་ལུ་བསྐྲུབས་ཏེ་བཞག་ནི་ལུ་གོ།

- (15) ***Insolvency of co-operatives*** means co-operatives fails to meet its obligations to creditors and applies for remedies for the protection of creditors and members based on existing laws.
- (16) ***Dissolution of co-operatives*** means the process of winding up of the affairs of the co-operative and the subsequent cancellation of the certificate of registration of the same co-operative.
- (17) ***Natural persons*** mean the individuals who are members of primary co- operatives.
- (18) ***Juridical persons*** mean the registered co-operatives and entities referred to in this Act.
- (19) ***Share capital*** means a unit of capital contributed by a member the value of which may be fixed at any figure by the co-operative but not less than one Ngultrum (Nu.1.00).
- (20) ***Farmers group*** means a group of not less than three members deriving economic benefits from one or more economic enterprises related to Renewable Natural Resource Sector.

- ༡༥ “མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་རྩ་སྟོང་” ཟེར་མི་འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་གིས་ མ་དངུལ་
བརྩུགས་མི་ལུ་སྐྱབ་དགོ་པའི་འབྲིལ་འགན་མཐར་འཁྱོལ་མ་ཚུགས་པ་ད་ མ་དངུལ་བརྩུགས་མི་
དང་འབྲུས་མི་ཚུ་ སྲུང་སྐྱོབ་དང་གསོ་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལུ་ དེ་ཡོད་ཀྱི་ཁྲིམས་གཞུང་ཚུ་དང་འབྲིལ་ཏེ་
ལུ་ཚོགས་སུ་ལམ་ལུ་གོ།
- ༡༦ “མཉམ་ལས་ཚོགས་པ་རྩ་མ་ནི” ཟེར་མི་འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ལས་དོན་ མཚུགས་སུ་ཀྱི་
ལུ་དང་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཐོ་བཀོད་ཆ་འཛོགས་གི་ ལག་ཁྱེར་ཆ་མེད་གཏང་ནི་ལུ་གོ།
- ༡༧ “རང་བཞིན་གྱི་མི་ངོ་མ” ཟེར་མི་འདི་ འགོ་བརྩུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གི་འབྲུས་མི་རང་
རང་སོ་སོ་ལུ་གོ།
- ༡༨ “ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་འཛོགས་མི” ཟེར་མི་འདི་ ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་དང་
བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་ ཁྲིམས་ཀྱིས་མི་བབྱམ་འབད་ཆ་འཛོགས་འབད་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཅིག་ལུ་གོ།
- ༡༩ “མ་རྩའི་བཞོ་བཤའ་” ཟེར་མི་འདི་ འབྲུས་མི་གཅིག་གིས་བརྩུགས་པའི་མ་རྩའི་སྐལ་བ་འདི་ལུ་
གོ་ནི་དང་འདི་གི་གནས་གོང་འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཀོད་ཡོད་པའི་དངུལ་ཀྱམ་ཅིག་
ལས་མ་ཉུང་བའི་ དངུལ་གྱི་གངས་འབོར་ག་དེམ་ཅིག་ཡིན་རུང་ གཏན་འཁེལ་འབད་བཅོམ་ཡིན་
མི་དེ་ལུ་སྐྱབ་ཡིན།
- ༢༠ སོ་ནམ་པའི་སྡེ་ཚོན་ཟེར་མི་འདི་ སྡེ་ཚོན་ནང་མི་གསུམ་ལས་མ་ཉུང་བའི་སྡེ་ཚོན་གྱིས་རང་བཞིན་
སྐར་འབྲུང་འཛོན་བསྐྱེད་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དཔལ་འཕྱོར་ཚོང་ལས་ཚུ་ལས་ ཁེ་སྤོང་བཅོམ་
གི་སྡེ་ཚོན་ལུ་གོ་སྤྲུལ་ཡིན།

CHAPTER II

State policy, Values and Principles of Cooperatives

Article 3: Declaration of State policy.

It is the declared policy of the Royal Government of Bhutan (RGOB) to promote co- operatives for the well being of members and communities. The RGOB shall facilitate the development of co-operatives as strong and sustainable pillar of the private sector that will contribute to the economic development of the Bhutanese society, especially the poor.

Towards this end, the RGOB shall create the legal environment, through this Act, for the regulation of co-operatives on registration and monitoring, mediation and conciliation, and the provision of legal services on research, education and information. Complementary to regulation, government shall provide support for the economic development of co-operatives.

The RGOB recognizes co-operatives as private enterprises with economic purposes. Thus, its support aims to help co-operatives realize their purposes and to help strengthen and sustain their capacity for self-reliance and self-management so that co-operatives will grow to stand on their own as autonomous enterprises and as partners of Government in development. Mutual agreement shall be the basis of partnership between co-operatives and Government.

ལེའུ་གཉེས་པ།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲུང་ས་དོན་གཞི་ཅུའི་ལམ་ལུགས་དང་གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་ཚུ།

ཁྲུང་ས་དོན་པ། གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་གསལ་བསྐྱབས།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་འབྲས་མི་ཚུ་དང་ མི་མང་གི་ཕན་བདེ་ཡང་དྲག་བཟོ་ནི་སྲིད་བྱུས་འདི་
 འབྲུག་གཞུང་གིས་གསལ་བསྐྱབས་གནང་སྟེ་ཡོད། དེ་སྟེ་གནང་དགོ་མི་འདི་ འབྲུག་གཞུང་གིས་
 འབྲུག་པའི་མི་མང་དང་ ལྷག་པར་མི་སེར་ཉམས་ཚུང་ཚུ་གི་དཔལ་འབྱོར་ གོང་འཕེལ་ལུ་ཕན་
 ཐོགས་ཚུགས་པའི་དོན་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའདི་ཚུ་ སྐྱེར་སྟེ་ཡུན་བརྟན་གྱི་སྲོག་འདོད་དང་
 འབྲ་བར་སྤྱིང་སྤྱིང་བཟོ་ནི་ལུ་ཕན་པའི་ཚེད་དུ་ཨིན།

གནང་དོན་འདི་གི་དོན་ལུ་ འབྲུག་གཞུང་གིས་ཁྲུང་ས་སྤངས་གསལ་བཅུགས་མཛད་ནི་
 ཨིན་མི་འདི་ཡང་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་ཐོག་ལས་འབད་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའདི་ཚུ་ ཐོ་བཀོད་
 དང་བལྟ་ཞིབ་ བར་འགྲིག་དང་ནང་འགྲིགས་འབད་ཐངས་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ ཁྲུང་ས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་
 ལུགས་བཟོ་ནི་དང་ ཞིབ་འཚོལ་དང་ཤེས་ཡོན་ གནས་ཚུལ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཁྲུང་ས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་
 གཞི་གི་འཆར་གཞི་ཚུ་བཀོད་གནང་ནི་ཨིན་མ་ཚེད་ གཞུང་ལས་ཁྲུང་ས་ལུགས་བཟོ་ནི་གི་མ་དོ་
 བར་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའདི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ འག་ཆེ་བའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚུ་ཡང་གནང་དགོ་པ་ཨིན།

འབྲུག་གཞུང་གིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའདི་ དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་བཟོ་མི་གི་ སྐྱེར་སྟེའི་
 ཚོང་འབྲེལ་ལས་སྟེ་ཅིག་ཨིན་མ་འབད་ རོས་འཛིན་གནང་ནི་དང་ དེ་ལས་བསྟེན་ཏེ་ རྒྱབ་སྐྱོར་
 མཛད་ནི་གི་དམིགས་དོན་འདི་གིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དགོས་དོན་ཉ་ཤེས་ཏེ་དང་ སྤྱིང་སྤྱིང་
 བཟོ་ནི་རང་མགོ་རང་འདྲོངས་དང་ རང་འཛིན་རང་སྐྱོར་ལུན་བརྟན་གྱི་སྲོགས་སྲུབ་ལུ་ཕན་ཐོགས་
 བྱུང་སྟེ་གིས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའདི་ ཡང་དྲག་རིམ་པར་བྱུང་སྟེ་རང་གིས་རང་སྐྱོང་ལས་སྟེ་ཅིག་
 འབད་ སྤྱོད་ཚུགས་པ་འབྱུང་ནི་ཨིན་མ་ཚེད་ རྒྱལ་ཁབ་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་ཡང་ གཞུང་གི་
 མཉམ་ལས་ཚོགས་པ་བཟུམ་ཅིག་འབད་ལྷག་སྤྱིད་ལུ་ཚུགས་པ་འགྲོ་འོང། གཞུང་དང་མཉམ་ལས་ཚོགས་
 སྡེའི་བར་ན་ལུ་ ཕན་ཚུན་གཉེས་ཕན་གྱི་དོན་ལུ་ལས་ལེན་ཐོག་ལས་འབད་ནི་འདི་མཉམ་ལས་
 འབད་ཐངས་ཀྱི་གཞི་བཞགས་འབད་འགྲོ་དགོ།

Article 4: Values and Principles of Co-operatives.

Co-operatives shall be promoted, organized and developed in harmony with the national policy, based on the values of self-reliance and self-management, and to the service of **Tsa Wa Sum**. These values are home grown, having evolved from the culture and experience of Bhutan, and enriched and practiced along with the following universally accepted principles of co-operatives:

(1) *Voluntary and open membership.*

Co-operatives are voluntary organizations, open to all persons who are able to use their services and willing to accept the responsibilities of membership, without any discrimination.

(2) *Effective member governance.*

Co-operatives are voluntary organizations governed by their members, who actively participate in setting their policies and making decisions. Men and women serving as elected representatives are accountable to the membership. In primary co-operatives members have equal voting rights (one member, one vote), and co-operatives at other levels are also governed based on mutual agreements.

ཡིམས་དོན་༧ པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲུངས་དོན་དང་རྩ་དོན་ལམ་ལུགས།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ འབྲུག་གི་རང་མགོ་རང་འདྲོངས་དང་ རང་འཛིན་རང་སྐྱོང་འགྲུབ་
ཐབས་ལུ་གཞི་བཞག་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་དང་མཐུན་པའི་ཐོག་ལས་དང་ ཅུ་བ་གསུམ་གྱི་
ཞབས་ཏྲིག་གི་དོན་ལུ་དམིགས་ཏེ་ཡར་དྲག་བཟོ་དགོས་དང་ འགོ་འདྲེན་ཐབས་དགོས་ གོང་འཕེལ་
གཏང་དགོས་ཨིན། ཁྲུངས་དོན་འདི་ཚུ་ འབྲུག་གི་ལམ་སྲོལ་དང་ཉམས་སྲོང་ལས་བརྟེན་ཏེ་བྱུང་
བྱུང་མ་ཅིག་ཨིན་ནི་འདི་གིས་ གཤམ་གསལ་འཇོམ་གྱིང་ཡོངས་ཀྱིས་ངོས་ལེན་འབད་ཡོད་པའི་
མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ རྩ་དོན་དང་གཅིག་ཁར་ལག་ལེན་དང་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་ཨིན།

༡ འབྲུས་མི་ཚུ་སོ་སོའི་དང་སྐྱངས་ཐོག་ལས་ བཀག་འཛིན་མེད་པར་འཇུལ་ཚོགས། མཉམ་ལས་
ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ དང་སྐྱངས་ཀྱི་ཐོག་ལས་བཟོ་བའི་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་ དེ་ནང་གི་འབྲུས་མི་ཚུ་
གར་འབད་རུང་ ཚགས་སྤང་ཚུགས་རིས་མེད་པར་ ཚོགས་སྡེའི་འབྲུས་མི་འབད་ལཱ་འགན་དང་
སྐྱངས་འབད་འདོད་ཡོད་མི་དང་ དེ་ནང་ལཱ་འབད་ཁོམ་མི་ཚུ་གར་བཀག་འཛིན་མེད་པར་འཇུལ་
ཚོགས།

༢ དོན་སྲིན་གྱི་འབྲུས་མིའི་དབང་སྐྱོང་།
མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ རང་སོའི་འབྲུས་མི་ཚུ་གིས་དབང་སྐྱོང་འབད་བའི་དང་སྐྱངས་ཀྱི་ལས་སྡེ་
ཅིག་ཨིན་མ་ལས་ འབྲུས་མི་ཚུ་གི་གསལ་ཁ་ལས་ ཚོགས་སྡེ་རང་སོའི་སྲིད་བྱུས་བརྩམ་ནི་དང་ཐག་
བཅད་ནི་ལུ་ རང་ཡེང་ཡེང་འབད་བཅའ་མར་གཏྲིགས་ཚུགས་མི་ སོ་མོ་གར་འབད་རུང་ སྐྱུ་
ཚབ་འབད་འབྲུ་ནི་དང་ དེ་ཚུ་གིས་འབྲུས་མི་དམངས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ལཱ་འབད་དགོས་ཨིན། འགོ་
བཙུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་འབྲུས་མི་ཚུ་གར་ ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་ནི་ལུ་དབང་ཚད་འབྲ་
མཉམ་(འབྲུས་མི་གཅིག་ལུ་ཚོགས་རྒྱན་གཅིག་) ཡོད་པ་དང་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་གནས་
རིམ་གཞན་ཚུ་ཡང་ བན་ཚུན་གཉིས་པན་ཁས་ལེན་གྱི་ཐོག་ལུ་གཞི་བཞག་སྡེ་དབང་སྐྱོང་འབད་ནི་
ཨིན།

(3) *Member economic participation.*

Members contribute equitably to the capital of their co-operatives. Surpluses shall be allocated in accordance with Article 25 of this Act.

(4) *Autonomy and independence.*

Co-operatives are autonomous, self-reliant organizations governed by the members. If they enter into agreements with other organizations, including government, or raise capital from external sources, they do so based mutually agreed upon terms that ensure effectively governance by their members and maintain their co-operative autonomy.

(5) *Education, training and information.*

Co-operatives provide education and training for their members, elected representatives, managers, and employees so they can contribute effectively to the development of their co-operatives. They inform the general public-particularly young people and opinion leaders-about the nature and benefits of cooperation.

(6) *Cooperation among co-operatives.*

Co-operatives serve their members most effectively and strengthen the co-operative movement by working together through local, national, regional, and international associations.

3 འབྲས་མི་ཚུ་དཔལ་འབྱོར་ལུ་བཅའ་མར་གདོགས་བངས།
འབྲས་མི་ཚུ་གར་གིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་མ་ཚུ་འབྲན་འབྲ་བསྐྱེ་བཅུགས་ནི་དང་མ་ཚུ་
ཐེབས་ཐོན་པ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་ཁྲིམས་དོན་²⁴ པའི་དགོངས་དོན་དང་འཁྲིལ་བའི་ཕྱིས་
ནང་བཅུགས་ནི་ཨིན།

4 རང་སྐྱོང་དང་རང་དབང་།
མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གར་ སོ་སོའི་འབྲས་མི་ཚུ་གི་དབང་སྐྱོང་འབད་བའི་ རང་མགོ་རང་
འདྲོངས་ཀྱི་ལས་སྡེ་ཅིག་ཨིན་ དེ་འབདཝ་ལས་བསྐྱེན་ཏེ་ ཁོང་ཚུ་ གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
གཙོས་པའི་ལས་སྡེ་གཞན་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ ལཱ་འབད་ནི་དང་ ཡང་ན་ སྤྱི་ཚུལ་ལས་མ་ཚུ་ལེན་
ནི་ལ་སོགས་པ་འབད་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ ལཱ་དེ་ཚུ་གིས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འདི་ རང་སྐྱོང་
འབད་བཞག་ཚུགས་ཐབས་དང་སོ་སོའི་འབྲས་མི་ཚུ་གི་དོན་སྲིན་གྱི་དབང་སྐྱོང་ རེས་གཏན་འབད་
ཚུགས་ནི་གི་གཞི་དོན་ལུ་ ཡན་ཚུན་མོས་མཐུན་གྱི་ཁ་འཆམ་པ་ཅིན་དེ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་འབད་ཚོགས།

5 ཤེས་ཡོན་དང་སྐྱོང་བཅར་ གོ་བཟླ་སྐྱོང་བབས།
ཁོང་ཚུ་གིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གོང་འཕེལ་ལུ་ དོན་སྲིན་ཅན་གྱི་ཞབས་ཏོག་ལུ་ཚུགས་པ་བཟོ་
ནི་དེ་དོན་ལས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གིས་སོ་སོའི་འབྲས་མི་ཚུ་དང་འདེམས་འབྲུ་འབད་ཡོད་པའི་
འབྲས་མི་སྐྱེ་ཚབ་ཚུ་དང་ འཛིན་སྐྱོང་པ་དང་ ལས་གཞུག་པ་ཚུ་ལུ་ཤེས་ཡོན་དང་སྐྱོང་བཅར་བྱིན་
དགོཔ་ཨིན། ཁོང་ཚུ་བྱེད་ཀྱིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དང་བཞིན་དང་ཁེ་ཕན་གྱི་སྐོར་ལས་ མི་
དམངས་སྤྱི་དང་ ལྷག་པར་དུ་ན་གཞོན་ཚུ་དང་ སྲོལ་དབང་ཡོད་པའི་འགོ་ཁྲིད་པ་ཚུ་ལུ་གོ་བཅར་
སྐྱོང་དགོ།

6 མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་མཉམ་འབྲེལ།
མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དེ་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་འབྲས་མི་ཚུ་གི་ཞབས་ཏོག་དོན་སྲིན་ཚེ་རྟོག་ཏོ་འབད་ལུ་
དགོཔ་མ་ཚད་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ནང་འཁོད་ས་གནས་དང་ འབྲུག་གི་ཚུལ་ཡོངས་ ལུང་
ཕྱོགས་མངའ་སྡེ་དང་ ཚུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་པ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ཡང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལཱ་འབད་
ཚུགས་ནི་གི་འབྲུགས་ཡོད་པ་བཟོ་དགོཔ་ཨིན།

(7) *Concern for the community.*

Co-operatives work for the sustainable development of their communities through policies approved by their members.

CHAPTER III

Regulation of Co-operatives

Article 5: Regulatory agency and its powers.

The Ministry of Agriculture and Forests (MoAF) is mandated to implement this Act. It shall discharge the following regulatory powers and responsibilities:

- (1) Register all co-operatives under this Act;
- (2) Require all registered co-operatives to submit annual report including duly audited financial statements;
- (3) Monitor and evaluate co-operatives to ensure that they abide with and sanction those that have violated, this Act; their Constitution and By-laws and the policies and rules of the MoAF;
- (4) Provide legal services on training, information and advice to co-operatives;

ལ མི་སྲིད་དོན་ལུ་ཚ་གྲང་།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ སོ་སོའི་འབྲུས་མི་ཚུ་གི་ཆ་འཇོག་འབད་ཡོད་པའི་ སྲིད་བྱུས་དང་
འབྲིལ་ཏེ་ རང་སོའི་མི་སྲིད་ཚུ་ ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་ལྷ་འབད་དགོ།

ལེའུ་གསུམ་པ།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བྲིམ་སྟེན་ལུ་གསུམ་པ།

བྲིམ་སྟེན་ ༥ པ། བྲིམ་སྟེན་ལུ་གསུམ་པ་ལཱ་ལཱ་གི་ཤོད་ཚབ་ལས་ཁུངས་དང་ དེའི་དབང་ཚད།

སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྟན་ལག་ལུ་ བཅའ་བྲིམ་སྟེན་འདི་ ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་
ཡོད་པ་ལས་ དེ་གིས་གཤམ་གསལ་བྲིམ་སྟེན་ལུ་གསུམ་པ་ལཱ་ལཱ་གི་ཤོད་ཚབ་ཚད་དང་ འགན་ཁག་ཚུ་
ལག་ལེན་འཐབ་དགོཔ་ཨིན།

༡. མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཆ་མཉམ་རང་ བཅའ་བྲིམ་སྟེན་འདི་དང་འབྲིལ་ཏེ་ཐོ་བཀོད་འབད་ནི།

༢. ཐོ་བཀོད་འབད་ཚར་བའི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གར་གིས་ སོ་སོའི་ལོ་འཁོར་གྱི་སླན་ལུ་
ལུལ་དགོཔ་དང་ དེ་དང་གཅིག་ཁར་ ཕྱིས་ཞིབ་རྒྱབ་ཚར་བའི་དུལ་འབྲེལ་གསལ་
བཤད་ཚུ་ཡང་སྤྲོད་ཏེ་ལུལ་དགོ།

༣. མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གིས་ བཅའ་བྲིམ་སྟེན་འདི་དང་ ཁོང་རང་གི་རྩ་
བྲིམ་སྟེན་ལུ་གསུམ་པ་ཚུ་དང་ སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྟན་ལག་གི་
སྲིད་བྱུས་དང་ བྲིམ་སྟེན་ལུ་གསུམ་པ་ཚུ་དང་ རེས་གཏན་འབྲིལ་ཏེ་ འབད་མི་སྡེ་
བཟུ་ཞིབ་འབད་ནི་དང་ བྲིམ་སྟེན་དོན་ཚུ་ལས་འགལ་མི་ཚུ་ལུ་ ཉེས་བྲིམ་སྟེན་
བཀའ་ཡོད་མེད་ཚུ་གི་དབྱེ་ཞིབ་དང་བཟུ་ཞིབ་འབད་དགོ།

༤. མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ སྦྱོང་བཟུང་དང་ བཟུང་དོན་གནས་ཚུལ་ཚུ་གི་དོན་
ལས་ བྲིམ་སྟེན་ལས་གཡོག་དང་ བསྐྱབ་སྦྱོར་ཚུ་འབྲིན་དགོ།

- (5) Prescribe, after consultation with the co-operative sector, the implementing rules of this Act, which shall include, but shall not be limited to, the following:
- (a) Mediation and conciliation of co-operatives;
 - (b) Division, merger and consolidation of co-operatives; and
 - (c) Dissolution and insolvency of co-operatives;

Article 6: Management and Decentralization.

The Ministry of Agriculture and Forests (MoAF) shall, when necessary, delegate the power of registration and monitoring of co-operatives to Dzongkhags and prescribe the rules governing such delegation.

CHAPTER IV

Types of Co-operatives and their requirement for Registration

Article 7: Types of co-operatives.

The types of co-operatives that may be organized under this Act are: primary co-operatives, federation of co-operatives, union of co-operatives, and special types of co-operatives.

- ལ. མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ལས་ཁུངས་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ རྩོམ་བསྐྱུན་འབད་ཞིན་ན་
 བཅའ་ཁྲིམས་དེ་ ལག་ལེན་འབབ་ནི་གི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ གསལ་བཀོད་འབད་དགོ།
 དེ་གི་གྲངས་སུ་ འོག་གི་གནད་དོན་ཚུ་ཚུད།
- ཀ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གི་འདུ་མས་འགྲིའ་དང་ནང་སྒྲིག་བཟོ་ནི།
- ཁ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ ལག་སོ་སོར་དབྱེ་ནི་དང་ གཅིག་ཁར་བལྟ་བུ་
 མཉམ་བསྐྱུན་བཟོ་ནི་དང་།
- ག། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ རྩམ་གཏང་ནི་དང་ རྩ་སྲོང་གཏོན་ནི།

ཁྲིམས་དོན་ ༤ པ། འཛིན་སྲོང་དང་དབང་ཚད་ཕྱིར་སྲེལ།

སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ལག་གིས་དགོས་གལ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཐོ་བཀོད་
 འབད་ནི་དང་ བལྟ་ཞིབ་འབད་ནིའི་དབང་ཚད་ཚུ་ རྫོང་ལག་ཚུ་ལུ་གནང་ནི་དང་ དེ་བརྩམ་མའི་
 དབང་ཚད་ལག་ལེན་འབབ་ཐངས་སྐོར་ལས་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ཡང་ གསལ་བཀོད་འབད་དགོ།

ལེའུ་བཞི་པ།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབྱེ་བ་དང་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ་པའི་སྐོར།

ཁྲིམས་དོན་ ༡ པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབྱེ་བ།

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ བཙུགས་ནི་ཡིན་མི་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབྱེ་བ་མ་འདྲཱ་
 ཡོད་མི་ཚུ་ཡང་ འགོ་བཙུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ མཉམ་
 ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྟེ་བ་མཐུན་འབྲེལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དང་ དམིགས་བསལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་
 སྡེ་ཚུ་ཡིན།

Article 8: Primary co-operatives

Members and purposes.

Natural persons may organize and join primary co-operatives to realize the following purposes:

- (1) To provide or satisfy the common economic needs of members and communities by engaging in any of the business activities in production, processing/manufacturing, supply and marketing, and financing;
- (2) To establish a strong, sustainable, human and physical resource base to ensure the provision of quality and timely goods and services to members and communities;
- (3) To promote the educational and economic advancement of members and communities;
- (4) To inculcate among members the discipline of thrift and savings and the importance of capital and savings build-up for the financial sustainability of the cooperative.
- (5) To contribute to the development of agriculture, industry, and service sectors of the local economy; and
- (6) To perform other related purposes as prescribed in this Act.

ཡིམས་དོན་ ལ། འགོ་བཅུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ།

འཇུག་མི་དང་དགོས་དོན།

རང་བཞིན་གྱི་མི་ངོམ་ཚུ་གིས་ གཤམ་གསལ་གྱི་དགོས་དོན་ཚུ་གི་ཐོག་ལུ་ འགོ་བཅུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་བཅུགས་ཚོགས།

༡ འཇུག་མི་དམངས་དང་ མི་སྡེ་འགོ་བཅུགས་མཁོ་ཆེ་བའི་སྤྱིར་བཏང་གི་དཔལ་འབྱོར་དགོས་མཁོ་ཚུ་སྐྱབ་ནི་དང་ ཡང་ན་ རེ་འདོད་འགྲུབ་ཐབས་ལུ་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ལཱ་ག་ཅི་རང་ཨིན་རུང་འཐོན་བསྐྱེད་བཟོ་ནི་ ཅ་དངོས་བཟོ་ནི་དང་སྐྱབ་ནི་ མཁོ་སྤོད་དང་ བཅོང་ནི་ མ་དངུལ་བཅུགས་ནི་གི་ལཱ་ཚུ་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་ནི།

༢ འཇུག་མི་དམངས་དང་མི་སྡེ་ཚུ་ལུ་ ཅ་དངོས་དང་ལས་གཤམ་གསལ་མཁོ་བྱེད་ཚུ་སྐྱབ་ཚད་དང་ རྒྱས་ཐོག་ལུ་ངེས་གཏན་འཐོན་ཚུགས་པ་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་ མི་སྤོབས་དང་རྒྱ་དངོས་ མ་དངུལ་ཚུ་ ཡུན་བརྟན་འཐོན་ཁུངས་གྱི་གཞི་རྒྱ་སྤོང་སྤོང་འབད་གཞི་བཅུགས་འབད་ནི།

༣ འཇུག་མི་དམངས་དང་མི་སྡེ་ཚུ་ལུ་ཤེས་ཡོན་དང་ དཔལ་འབྱོར་ཡར་ཐོན་གྱི་ཤོང་འཕེལ་ཡར་དྲག་བཟོ་ནི།

༤ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འི་མ་དངུལ་ཡུན་བརྟན་གྱི་དོན་ལུ་ འཇུག་མི་དམངས་ལུ་འགྲོ་སོང་གང་ཉུང་གཏང་ཐབས་གྱི་ཤོམས་ལུགས་ཚུན་བཅུག་ནི་དང་ རྒྱ་དངུལ་བསག་ཐབས་འབད་དགོཔ་གལ་ཆེ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཚུ་བྱིན་ནི།

༥ ས་གནས་ནང་འཁོད་གྱི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤངས་ཡར་དྲགས་བཟོ་དོན་ལུ་ མོ་ནམ་བཟོ་གྲ་ཁང་ཚུ་དང་ ལས་གཤམ་གསལ་ཤོང་འཕེལ་ལཱ་ཚུ་ནང་མཉམ་རུབ་འབད་ནི།

༦ འབྲེལ་ཡོད་གྱི་ལཱ་འབད་དགོཔ་གཞན་ཚུ་ཡང་ བཅའ་ཡིམས་འདི་ནང་གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཏེ་འབད་དགོ།

Requirements for registration.

The following are the requirements for the registration of a primary co-operative.

- (1) A minimum of fifteen natural persons who are Bhutanese citizens with a common bond of interest in the area of operation of the cooperative;
- (2) Three copies of duly accomplished Constitution and By-laws;
- (3) Evidence that the proposed primary co-operative is organized based on a) the members' common needs or demand, and b) the economies of scale and requirements of the market of its business under takings;
- (4) Bond of accountable officers; and
- (5) Proof of bank account.

Article 9: Federation of co-operatives:

Members and purposes.

Registered primary co-operatives from the same industry or selling the same products or services may organize and join federation of co-operatives to realize the following purposes:

ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་དགོས་པའི་མཐོང་ནི།

འགོ་བཅུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་ དགོ་པའི་མཐོང་ནི་ཚུ་གཤམ་གསལ་ལྟར་དུ་ཨིན།

- ༡ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལག་ལེན་འབབ་ནི་ལུ་དང་འདོད་ཡོད་མི་འབྲུག་པའི་མི་ཁྲུངས་རོ་མ་
ཉུང་ཤོས་ ༡༥ དགོ།
- ༢ ཕ་ཁྲིམས་དང་ ཁྲིམས་ལུགས་བཟོ་ཚར་ཉེ་ཡོད་མི་ཚུ་གི་འདྲ་གསུམ་རེ།
- ༣ གོ་ས་འཆར་བཀོད་ཡོད་པའི་འགོ་བཅུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་བཅུགས་དགོ་མི་གི་
གཞི་བཞག་སའི་དོན་ཁྲུངས་འདི།
- ༧ འབྲུག་དམངས་སྤྱི་ཐོག་ལུ་ དགོས་མཐོང་ཡོད་པ་དང་ ཡང་ན་ དགོས་འདོད་
བརྗོད་ཡོད་པ་དང་།
- ཁ ཚོང་ལུ་འབབ་ནི་ཨིན་མི་འདི་གིས་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཚད་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་
ཁེ་བསང་དང་ ཚོང་ཁྲོམ་གྱི་དགོས་འདོད་ཡོད་མི་ཚུ།
- ༡༠ འབྲེལ་འགན་ཡོད་པའི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གི་ལུ་འགན་ཁས་སྲུང་བྱ་ཤོག་དང་།
- ༡༡ དདུལ་ཁང་ནང་ཕྱི་ས་དེ་བཙོད་པའི་ར་ཁྲུངས།

ཁྲིམས་དོན་ལེ པ། སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ།

འབྲུག་མི་དང་དགོས་དོན།
 འགོ་བཅུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ནང་ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་མི་གི་བཟོ་གྲུ་འབྲུལ་ཁང་ཚོགས་འཐད་པ་
 འབད་མི་ཚུ་དང་ ཡང་ན་ འཐོན་བསྐྱེད་ཚོགས་འཐད་པའི་ཚོང་ལུ་དང་ ཡང་ན་ ལས་གཞི་གཚོགས་
 འཐད་པ་འབད་མི་ཚུ་གཅིག་འབྲེལ་ཐོག་ལས་གཤམ་གསལ་དགོས་དོན་ཚུ་འགྲུབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ སྤྱི་
 མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་བཅུགས་ཚོགས།

- (1) To contribute to the increase or expansion of the business capacity of member- primaries through pooling of resources, wholesale or bulk purchase and distribution, linking with sources of supply, and to ensure and expand markets;
- (2) Protect member-primaries from competition in the industry;
- (3) Provide support services to member-primaries on business education and counselling, installation of accounting, finance and administrative system, and conduct of financial and management audit;
- (4) Represent member-primaries in industry organizations and in government; and
- (5) Perform other related responsibilities as prescribed in this Act.

Requirements for registration.

The following are the requirements for the registration of a federation of co-operative.

- (1) A minimum of five registered primary co-operatives from the same industry or are selling similar goods and services and are operating in the area of operation of the proposed federation;

- 1 འགོ་བཅུགས་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ ཚོང་འབྲེལ་ལཱ་གི་ལྷོགས་གྲུབ་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་ ཡང་ན་ ཡར་དྲག་བཟེན་གི་དོན་ལུ་ འཕྲོམ་ཁུངས་ཞུམ་མེ་དང་ སྤྱང་ཚོང་བཙོང་མེ་ ཡང་ན་ འཕོར་ཚེ་རྟོག་རྟོག་འབད་ཉེ་མེ་དང་བཀའ་སྲུལ་འབད་མེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ འཕྲོམ་ཁུངས་གི་ མཐོ་སྐབ་སྤྱོད་མི་དང་གཅིག་ཁར་ ཚོང་ལཱ་དེས་གཏན་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་བཟེན།
- 2 འགོ་བཅུགས་འཇུག་མི་ཚུ་ གཞན་དང་གཅིག་ཁར་ རོ་འགན་འབད་དགོ་བུལ་མི་ཚུ་ གི་སྤྱང་སྤྱོད་འབད་ནི།
- 3 འགོ་བཅུགས་འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ ཚོང་ལཱ་ཤེས་ཡོན་དང་ཐབས་ལམ་གྲོས་སྟོན་ ཕྱིས་ བཞག་ཐངས་གི་ལམ་ལུགས་དང་ མ་དདུལ་བདག་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ཚུ་བཅུག་ནི་དང་ དདུལ་འབྲེལ་དང་བདག་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་གི་སྐོར་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་གི་ཞབས་ཏོག་ལཱ་ གཤམ་བྱེན་མེ་དང་འཛིན་སྐྱོང་དང་ ཕྱིས་ཞིབ་ཚུ་གི་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི།
- ༤ བཟོ་བྱ་འཇུག་ཁང་གི་ལས་སྡེ་ཚུ་ནང་དང་ གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཚུ་ལུ་འགོ་བཅུགས་ འཇུག་མི་འི་སྐྱེ་ཚབ་འབད་ནི།
- 5 བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་ གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་མི་གི་ལཱ་འགན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ འབྲེལ་ཡོད་གི་ལཱ་གཞན་ཡང་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།

ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་དགོ་པའི་མཐོ་དོན།

སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་ དགོ་པའི་མཐོ་དོན་ཚུ་ གཞུང་གསལ་ལྟར།

- 1 བཟོ་བྱ་འཇུག་ཁང་ཚོགས་འཐད་པ་འབད་མི་ཚུ་གི་ནང་ལས་དང་ ཡང་ན་ཚོང་ལཱ་དང་ ཞབས་ཏོག་ལས་གཤམ་ ཚོགས་འཐད་པ་འབད་མི་གཅིག་གི་ནང་ལས་ ཉུང་ཤོས་རང་ འགོ་བཅུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལཱ་དགོ་པའི་ཁར་ གྲོས་འཆར་བཀོད་མི་དེ་ སྤྱི་མཐུན་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འདི་ ལས་ཚོགས་འབད་པའི་ས་གནས་དེ་ནང་ལུ་ ལག་ལེན་ འཐབ་མི་ཅིག་དགོ།

- (2) Three copies of duly accomplished Constitution and By-laws;
- (3) Evidence that the proposed federation of co-operative is organized based on the members' common needs or demand, and that it has the economies of scale and markets for of its products and services;
- (4) Bond of accountable officers; and
- (5) Proof of bank account.

Article 10: Union of Co-operatives:

Members and purposes.

Registered federation and special types of co-operatives may organize and join the union of co-operatives for the following purposes

- (1) To represent the interest of co-operatives in the country;
- (2) To be the social development arm of the co-operatives on education and training, research and information, legal studies and advocacy, and social auditing of co-operatives;

- ༢ ལྷ་མིམས་དང་མིམས་ལུགས་ཚུ་དང་འབྲིལ་ཏེ་ གནད་དོན་ཆ་ཚང་བཀོད་ཡོད་པའི་ ལུ་ཤོག་
འབྲ་གསུམ།
- ༣ མོས་འཆར་བཀོད་མི་གི་ སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་བཙུགས་དགོ་པའི་ གཞི་བཞག་སའི་
བདེན་ལུངས་འདི་ འཐུས་དམངས་ཀྱི་སྤྱི་ཐོག་ཁའི་མཁོ་དོན་དང་ དགོས་འདོད་བསྐྱེད་ཡོད་པ་
དཔུལ་འབྱོར་གྱི་ཚད་གཞི་དང་མཐུན་པའི་ཁར་ དེ་གི་འཐོན་ལུངས་དང་ ཞབས་ཏོག་
ལས་གཤམ་གུ་གི་ ཚོང་ཁོམ་ཡོད་པ་དང་ དཔུལ་འབྱོར་གྱི་ཚད་གཞི་དང་ འབྲིལ་བའི་
ཁེ་བསང་ཡོད་པའི་ལུངས་ཚུ།
- ༤ འབྲིལ་འགན་ཡོད་པའི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གི་ ལཱ་འགན་ཁས་སྲུངས་ཡི་གུ་དང་།
- ༥ དཔུལ་ཁང་ནང་ཕྱིས་དེ་བ་ཡོད་པའི་ར་ལུངས།

མིམས་དོན་༡༠ པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྟེ་བ།

འཐུས་མི་དང་དགོས་དོན།

ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དང་ དམིགས་བསལ་མཉམ་
ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ གཤམ་གསལ་གྱི་དགོས་དོན་ཚུ་གི་ཐོག་ལས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་
ལྟེ་བ་བཙུགས་ནི་དང་ ཡང་ན་ འཛུལ་ཞུགས་འབད་ཚོགས།

- ༡ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གི་མཐའ་དོད་ལཱ་སྐྱེ་ཚབ་འབད་ནི།
- ༢ །ཤེས་ཡོན་དང་སྦྱོང་བརྗེ་ ཞིབ་འཚོལ་དང་བརྗེ་དོན་གནས་ཚུལ་མིམས་ཀྱི་
སློབ་སྦྱོང་དང་མཁྲིན་ཚབ་སྐྱེན་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ནང་ཕྱིས་ཞིབ་
འབད་ནི་ལཱ་སོགས་པ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ནང་གི་གོང་འཕེལ་གྱི་ལུག་
ལྟེ་བ་གཤམ་པ་བཟུམ་ཅིག་འབད་ནི།

- (3) To publish the Annual Report on the status and future challenges and direction of co-operative development in Bhutan for the benefit of its member and the government and for the information of co-operatives abroad; and
- (4) To perform related powers and responsibilities as prescribed in the Act.

Requirements for registration.

The following are the requirements for the registration of the union of co-operatives.

- (1) A minimum of five federations and special types of co-operatives;
- (2) Three copies of duly accomplished Constitution and By-laws;
- (3) Bond of accountable officers; and
- (4) Proof of bank account.

Article 11: Special types of co-operatives.

The following enterprises that do not fall under Articles 8,9 and 10 above may be organized as special types of co-operatives:

- ३ འབྲུག་མི་ཚུ་དང་ གཞུང་གི་ལོ་ཕན་དང་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་གནས་ཚུལ་
 ཚུ་ བྱི་རྒྱལ་ཁག་ཚུ་ནང་ལུ་ཡང་ སྤེལ་ནི་དོན་ལུ་ འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་
 ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གི་མིང་གནས་དང་ མ་འོངས་པའི་གདོང་ལེན་ཡར་རྒྱས་གོང་
 འཕེལ་གྱི་བཀོད་རྒྱ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ ལོ་འཁོར་སླན་ལུ་དཔེ་བསྐྱབ་འབད་ནི།
- ༤ འབྲེལ་ཡོད་གྱི་དབང་ཚད་དང་ འགན་ཁུར་ཚུ་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་གསལ་
 བཀོད་འབད་ཡོད་མི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།

ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་དགོ་པའི་མཁོ་དོན།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྷེ་བཟོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་དགོ་པའི་མཁོ་དོན་ཚུ་གཤམ་གསལ་ལྟར།

- ༡ ཉུང་ཤོས་རང་སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དང་ དམིགས་བསལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྟ་བུ་དགོ།
- ༢ ཅུ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ གནད་དོན་ཆ་ཚང་བཀོད་ཡོད་པའི་ཤོག་འདྲ་
 གསུམ།
- ༣ འབྲེལ་འགན་ཡོད་པའི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གི་ལཱ་འགན་ཁས་ལེན་གྱི་ལཱ་ཤོག་དང་།
- ༤ དངུལ་ཁག་ནང་ཕྱི་དེབ་ཡོད་པའི་ར་ཁུངས།

ཁྲིམས་དོན་༡༡ པ། དམིགས་བསལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ།

གོང་གསལ་ཁྲིམས་དོན་ ༤ པ་དང་ ༩ པ་ ༡༠ ཚུ་གི་གངས་སུ་མ་ཚུད་པའི་ཚེང་འབྲེལ་ལས་སྡེ་
 གནན་ཚུ་དམིགས་བསལ་གྱི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འབད་བཟོ་ཚོགས།

(1) Co-operative banks.

Co-operative bank may be organized to provide financial services to primary co- operatives, federation of co-operatives and insurance co-operatives and to serve as the financial arm of the co-operatives in the economy.

The Royal Monetary Authority (RMA), upon consultation with the MoAF and the Co-operative Sector, shall issue and implement the rules governing the banking operations of co-operative banks. A co-operative bank shall be registered with the MoAF after the issuance of the license to operate as a co-operative bank by the RMA. A registered and licensed co-operatives bank may offer all types of banking services needed by member- cooperatives and may open a maximum of twenty percent (20%) of its loan portfolio to the general public.

(2) Insurance co-operative.

All types of registered co-operatives may join as insurance co-operative. The insurance co-operative shall provide life and non-life insurance services to all members. Membership shall also be open to socially oriented non-profit organizations (NPOs). At least fifteen registered cooperatives and NPOs may organize and register insurance co- operative.

༡

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དངུལ་ཁང་།

འགོ་བཅུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དང་ སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ ཉེན་བཅོལ་
 མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ལུ་ དངུལ་འབྲེལ་ལཱ་གི་ཞབས་ཏྲིག་དོན་ལུ་ མཉམ་ལས་
 ཚོགས་སྡེའི་དངུལ་ཁང་ཅིག་བཅུགས་ཏེ་ དེ་གིས་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལཱ་ཚུ་ནང་ལུ་
 མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ མ་དངུལ་གྱི་རྟེན་གཞི་བཟུམ་ཅིག་གི་ ལཱ་འབད་ལག་ལེན་
 འཐབ་དགོ། རྒྱལ་གཞུང་དངུལ་ལས་དབང་འཛིན་གྱིས་ སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ཁག་དང་
 མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ གྲོས་བསྟུན་ཐོག་ལས་མཉམ་ལས་
 ཚོགས་སྡེའི་དངུལ་ཁང་གི་དངུལ་གྱི་ལག་ལེན་དབང་སྐྱོང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ གསར་
 བཏོན་དང་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོཔ་ཨིན། རྒྱལ་གཞུང་དངུལ་ལས་དབང་འཛིན་གྱིས་
 མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ དངུལ་ཁང་ལག་ལེན་ འཐབ་ཚོགས་པའི་ལག་ཁྱེར་གནང་
 ཞིན་ལས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དངུལ་ཁང་འདི་སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ཁག་དང་ཐོ་
 བཀོད་འབད་དགོ། ཐོ་བཀོད་དང་ལག་ཁྱེར་ཡོད་པའི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དངུལ་
 ཁང་དེ་གིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་འཐུས་མི་ཚུ་ལུ་མཁོ་ཆེ་བའི་ དངུལ་ཁང་གི་ལཱ་
 གཞུག་ཞབས་ཏྲིག་གར་འབྲིན་ཚུགས་པ་འབད་དགོཔའི་ཁར་ དེ་གི་སྤྱི་དུག་མཐོ་ཤོས་
 བརྒྱ་དུ་ ༢༠ ཚུན་ཚོད་ མི་སེར་དམངས་ལུ་ཡང་ཐོབ་ཚུགས་པ་བཟོ་དགོཔ་ཨིན།

༢

ཉེན་བཅོལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ།

ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གི་རིགས་གར་ ཉེན་བཅོལ་མཉམ་
 ལས་ཚོགས་སྡེ་ནང་འཇུལ་ཚོགས། ཉེན་བཅོལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འཐུས་མི་ག
 ར་ལུ་ ཚོ་སྤྱོད་ཉེན་བཅོལ་དང་ ཚོ་སྤྱོད་མིན་པའི་ཉེན་བཅོལ་གཞན་རིགས་གྱི་ཞབས་
 ཏྲིག་འབྲིན་དགོ། དེའི་འཐུས་མི་གར་ས་སུ་ མི་སྡེ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཁེ་མེད་གྱི་ལས་
 བྱེད་ཚུ་ཡང་བཅུག་ཚོགས་ཨིན་མ་ལས་ འཐུས་མི་ཉུང་ཤོས་རང་ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་

The Ministry of Finance, in consultation with the MoAF and the cooperative sector, shall issue and implement the rules governing the operations of insurance co-operatives. The issuance of a license to operate by the Ministry of Finance shall be prerequisite to the registration of insurance co-operative with the MoAF.

Article 12: Effects of Registration.

A co-operative, upon registration under this Act, acquires a juridical personality from the date the MoAF issues a certificate of registration under its official seal. The registered co-operative, from the date of the issuance of the certificate of registration, shall henceforth be protected by the laws of the state, and shall discharge its powers and responsibilities in accordance with this Act.

A registered cooperative under this Act are conferred the following powers and responsibilities:

- (1) To adopt or amend its Constitution and By-laws;
- (2) To use the word “co-operative” in its official name;
- (3) To sue and be sued in its name;

མི་དང་ ལེ་མེད་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ལག་བཅོལ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཉེན་བཅོལ་མཉམ་ལས་
 ཚོགས་སྡེ་ཅིག་གསར་བཙུགས་འབད་ཚོག། དངུལ་ཕྱིས་ལྷན་ལག་གིས་ སོ་ནམ་དང་
 བླུ་ཚལ་ལྷན་ལག་དང་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འི་ ལས་སྡེ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་གྲོས་
 བསྟུན་ཐོག་ ཉེན་བཅོལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འི་ལག་ལེན་དབང་སྦྱོང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་
 གསར་བཏོན་དང་ ལག་ལེན་ཚུ་འབབ་དགོཔ་ཨིན། དངུལ་ཕྱིས་ལྷན་ལག་ལས་ ཉེན་
 བཅོལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འི་ལག་ཁྲེར་ལུ་ཉི་ལེན་ལུ་ དང་པ་རང་ སོ་ནམ་དང་
 བླུ་ཚལ་ལྷན་ལག་ནང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།

ཁྲིམས་དོན་༡༢ པ། ཐོ་བཀོད་ཀྱི་ཡན་ལུགས།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་མཉམ་དང་སོ་ནམ་དང་བླུ་ཚལ་
 ཚལ་ལྷན་ལག་ལས་ ཐོ་བཀོད་ཆ་འཛོག་ལག་ཁྲེར་ ཅིག་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་ ལས་ཐམས་པ་དང་བཅས་པ་འབད་
 གནང་བའི་ཚེ་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་རིམ་པའི་ འབབ་ཐོབ་ཅིག་ལུ་དབང་ཉི་དང་ ཐོ་
 བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འདི་ ལག་ཁྲེར་གྱི་ཐོ་དེབ་བཀོད་ཀྱི་ལུགས་པའི་ཚེ་ལས་
 བཟུང་སྟེ་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་གཞུང་ཚུ་གིས་ སྤྱད་སྦྱོབ་འབད་ནི་ཨིནམ་ལས་ དེ་གི་དབང་ཚད་
 དང་ ལག་འགན་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ སྦྱོང་བཞག་འབད་ནི་ཨིནམ་ལས་ དེ་གི་
 དབང་ཚད་དང་ ལག་འགན་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ སྦྱོང་བཞག་འབབ་ནི་ཨིན།
 བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་ནང་དོན་ལྟར་ཏུ་ ཐོ་བཀོད་འབད་ཀྱི་ལུགས་པའི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་
 གཤམ་གསལ་གྱི་དབང་ཚད་དང་ལག་འགན་ཚུ་གནང་མ་ཨིན།

- ༡ དེ་གི་ཚུ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ ཐག་བཅད་དང་བསྐྱར་བཅོས་ཚུ་འབད་ནི།
- ༢ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཟེར་མི་གི་ཚིག་འདི་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་མིང་གནས་འབད་སྦྱོང་ཚོག།
- ༣ འདི་གི་མིང་ཐོག་ལས་པར་ ཁྲིམས་གཞུགས་འབད་ནི་དང་ མིང་ཐོག་ལུ་ཚུར་ཡང་
 ཁྲིམས་གཞུགས་འབད་ཚོག་ནི།

- (4) To engage in any lawful business transactions with and for the interest of members and the communities in its area of operation;
- (5) To enter into division, merger or consolidation, as provided in this Act;
- (6) To join federation, in the case of primary co-operatives, and to join the union, in the case of federations and special types of co-operatives;
- (7) To accept and receive grants, donations and assistance from foreign and domestic sources, prior approval is required from the Ministry of Finance. Other requirements include annual report and duly audited financial statements; and
- (8) To exercise other related powers and responsibilities as granted by this Act or necessary to carry its purposes as stated in its Constitution and By-laws.

CHAPTER V

Governance of Co-operatives

Article 13: Constitution and By-laws.

A co-operative registered under this act shall be governed by its constitution and by-laws. A duly adopted constitution and by-laws must conform to

- ༤ འདི་གི་གཤམ་ལྷ་འཐབ་སའི་ས་ཁོངས་ནང་གི་མི་སྣ་དང་འབྲས་མི་ཚུ་གི་མཐའ་དོན་ལུ་
དང་དེ་ཚུ་དང་ཅིག་ཁར་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཚེང་ག་ཅི་རང་ཨིན་རུང་འཐབ་ཚོག་ནི།
- ༥ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་འབད་ཚོག་པའི་ལམ་ལུགས་དང་བསྐྱུན་ཏེ་སྤྱི་ཚུན་ནང་འཇུལ་ནི་
དང་འོག་ལུ་བསྐྱབ་ནི་ ཡང་ན་ གཅིག་ཁར་བསྐྱམས་ནི་ཚུ་འབད་ཚོག་ནི།
- ༦ འགོ་བརྩམས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཨིན་པ་ཅེན་ སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ནང་
འཇུལ་ནི་དང་སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དང་དམིགས་བསལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་
ཚུ་ཨིན་པ་ཅེན་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྷན་པའི་ནང་ལུ་འཇུལ་ཚོག་པ་ནི།
- ༧ རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཆ་ར་གི་འཕྲོན་ཁུངས་ཚུ་ལས་ གོ་གས་རམ་ལེན་ནི་དང་ཁས་ལེན་
འབད་ནི་ ཞལ་འདེབས་དང་ ཆ་ལོགས་འབད་ནི་ཚུ་གིས་ ཚོགས་སྡེའི་མི་སྣ་དང་
དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་ཚུ་ལུ་ཕན་ཐབས་ཡོད་དེ་འབད་བ་ཅེན་ དངུལ་རྩིས་ལྷན་ཁག་གི་
གནང་བ་དགོ། དེ་ནང་ལུ་ལོ་འཁོར་སྟན་ལུ་ཕུལ་དགོ་པ་དང་ རྩིས་ཞིབ་རྒྱབ་ཡོད་པའི་
དངུལ་འབྲེལ་གསལ་བརྗོད་ཕུལ་དགོ་པ་ཚུ་ཡང་ཚུད་པ་ཨིན།
- ༨ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གིས་ གནང་བ་བྱིན་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དབང་ཚད་
དང་འགན་ཁུར་གཞན་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ཚོག་པ་མ་ཚད་ ཅུ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་
ལུགས་ཚུ་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་པ་གལ་ཆེན་འབད་ཚུད་དེ་ཡོད་མི་ཚུ་ཡང་འབད་ཚོག།

ལེའུ་ལྷ་པ།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབང་སྐྱོང་།

ཁྲིམས་དོན་༡༣ པ། ཅུ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས།

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ རྩོ་བཀོད་འབད་གྲུབ་པའི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ རང་གི་ཅུ་
ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་གིས་ དབང་སྐྱོང་འབད་ནི་ཨིན་མ་ལས་ ཆ་འཛོག་འབད་ཡོད་པའི་ཅུ་

this act, the rules of the MoAF, and other related laws; co-operative values and principles; and accepted morals of Bhutanese society. The governance of co-operative shall aim at improving the quality of life of members and communities.

Contents of a Constitution.

The constitution articulates the governance of co-operatives in terms of purposes and objectives, relations with government and other parties, and the overall framework of decision-making and management. The constitution includes the following provisions:

- (1) The name (which must include the word “co-operative”) and the address of the co-operative;
- (2) The purpose of the co-operative and the common bond of interests of members;
- (3) The type of co-operative, the scope of business and the area of operation;
- (4) The overall system of governance: structural arrangement of responsibilities and accountabilities, checks and balances, key elected officials, and reporting system;
- (5) The names and postal addresses of member-incorporator;
- (6) The list of names of members of the Board of Directors; and
- (7) The amount of its share capital and the names and addresses of contributors.

བྲིམས་དང་ བྲིམས་ལུགས་ཚུ་གར་ ཅུ་བྲིམས་འདི་དང་ མོ་ནམ་དང་ རྟགས་ཚལ་ལྟན་ལག་གི་ བྲིམས་ལུགས་
 ཚུ་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ བྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་ མཐུན་དགོ་པའི་ ཁར་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ བྲངས་དོན་དང་
 ཅུ་དོན་ལམ་ལུགས་ འབྲུག་གི་མི་སྡེའི་ནང་ལུ་ རོས་ལེན་ཡོད་པའི་ ཡར་བས་ཀྱི་སྦྱོང་ཚུལ་ཚུ་དང་
 མཐུན་མ་སྡེ་དགོ་པ་ཨིན། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབང་སྦྱོང་གི་དམིགས་ལུལ་འདི་ གཙོ་བོ་རང་
 འབྲས་མི་དང་ མི་སྡེ་འཚོ་བའི་གནས་སྤངས་ཡར་དྲག་བཟོ་ནི་ལུ་བཀོད་དགོ་པ་ཨིན།

ཅུ་བྲིམས་ཀྱི་ནང་དོན།

ཅུ་བྲིམས་འདི་གིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དབང་སྦྱོང་འབད་ནིའི་ནང་ལུ་དགོས་དོན་དང་
 དམིགས་ལུལ་གཞུང་དང་ ཅུ་ཕན་གཞན་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་མཐུན་འབྲེལ་དང་ དེ་ཁར་ཐག་བཅད་
 དང་འཛིན་སྦྱོང་གི་སྦྱིར་བཏང་ལུ་བཀོད་ཚུ་ཁ་གསལ་འབད་སྟོན་དགོ་པ་མ་ཚད་ ཅུ་བྲིམས་ནང་ལུ་
 གཤམ་གསལ་དོན་ཚན་ཚུ་ཡང་ཚུད་དགོ་པ་ཨིན།

- ༡ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་མིང་ (མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཟེར་མི་གི་མིང་ཚིག་ནང་ གཅི་
རང་ཚུད་དགོ་པ་ཡོད་མི་ཚུ) དང་ཁ་བྱང་།
- ༢ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དགོས་དོན་དང་ འབྲས་མི་སྡེ་ཐོག་གི་མཐའ་དོན་འགན་ལག།
- ༣ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབྱེ་བ་དང་ ཚོང་ལུ་གི་མཐུན་ལམ་དང་ ལག་ལེན་འབྲེལ་མའི་
ས་གནས།
- ༤ སྦྱིར་བཏང་དབང་སྦྱོང་གི་ལམ་ལུགས་ འགན་ཁུར་དང་འབྲེལ་འགན་གྱི་སྦྱིག་སྦྱིག་
བཀོད་གོ་རིམ་དགག་བཤེར་དང་ཚད་མཉམ་ འདེམས་འབྲུ་འབད་ཡོད་པའི་འགོ་དཔོན་
གཙོ་བོ་ཚུ་དང་ ལྷན་ཁུའི་གོ་རིམ་ལམ་ལུགས་ཚུ།
- ༥ འབྲས་མི་ཚུ་གི་མིང་དང་འབྲེལ་སྦྱོར་གྱི་ཁ་བྱང་སྡེ་བས་སྦྱིག་གི་ཐོ་དེབ།
- ༦ བཀོད་ཚོགས་མདོ་ཚེན་འབྲས་མི་ཚུ་གི་མིང་ཐོ་དང་།
- ༧ མ་ཅུ་བཀོ་བཤའི་དངུལ་བསྐོམས་དང་མ་ཅུ་བཅུ་གས་མིའི་མིང་དང་ཁ་བྱང་ཚུ།

Contents of By-laws.

The by-laws amplifies the constitution and prescribes in details the internal organization and management of the co-operative. It includes the following provisions:

- (1) Membership: kinds, qualifications, duties and responsibilities, and termination;
- (2) General Assembly: powers and Composition and quorum, voting system, Meetings, agenda and minutes of meeting;
- (3) Board of Directors and Committees: powers and responsibilities, composition and qualifications of members and officials; meetings, agenda and minutes of meetings;
- (4) Privileges of co-operatives;
- (5) System of mediation and conciliation of disputes between members;
- (6) Resource management: capital, property, and funds; accounting and auditing, allocation and distribution of net savings;
- (7) Other provisions: mode of amendment or revision; commencement;

ཡིམས་ལུགས་ཚུ་གི་ནང་དོན།

ཡིམས་ལུགས་འདི་གིས་ ཅུ་ཡིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ཚུ་རྒྱས་གསལ་བཅོམ་ནི་དང་ ལས་ཁུངས་ནང་ཁོངས་ཀྱི་དབྱེ་བའ་གསལ་དང་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་འཛིན་སྐྱོང་སྐོར་ལས་ གསལ་བཀོད་འབད་ནི་ཨིན་མཉམ་ལས་ དེ་ནང་ གཤམ་གསལ་ཀྱི་དོན་ཚན་ཚུ་ཚུད་དགོཔ་ཨིན།

- ༡ འཇུག་མི་ དབྱེ་བ་དང་ཤེས་ཚད་ ལཱ་འགན་དང་འགན་ཁུར་བཟོན་གཏང་ནི།
- ༢ ཡོངས་ཁྲུབ་ཚོགས་འདུ་ དབང་ཚད་དང་འཇུག་ཚོགས་བཅོམ་ལུགས་ཞལ་འཛོམས་ནང་ འཛོམ་དགོཔ་འདི་འཇུག་མིའི་གུངས་ཚད་ ཚོགས་རྒྱུན་ལམ་ལུགས་ ཞལ་འཛོམས་ཚུ་ དང་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་དང་གྲོས་ཚུད་ཚུ།
- ༣ བཀོད་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ཚེན་འཇུག་མི་དང་ ཚོགས་རྒྱུད་ དབང་ཚད་དང་འགན་ཁུར་ འཇུག་ཚོགས་བཅོམ་ལུགས་དང་ འཇུག་མིའི་ཤེས་ཚད་ཡིག་ཚང་གི་ལཱ་གཤམ་གསལ་ཚུ་དང་ ཞལ་འཛོམ་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་དང་གྲོས་ཚུད་ཚུ།
- ༤ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཐོབ་ལམ་རིམ་པ་ཚུ།
- ༥ འཇུག་མི་ཚུ་གི་བར་ན་གི་ཚོད་རྙོག་ཚུ་ བསྐྱུམ་འགྲིག་དང་མཐུན་འགྲིགས་བཅོམ་ལམ་ ལུགས་ཚུ།
- ༦ འཐོན་ཁུངས་འཛིན་སྐྱོང་ མ་ཅུ་དང་ རྒྱུ་དངོས་ མ་དངུལ་ཚུ་དང་ཕྱིས་བཞག་ཐངས་ དང་ཕྱིས་ཞིབ་རྒྱབ་ཐངས་ དེས་ཏིག་གསོག་འཛོག་མ་དངུལ་ཀྱི་ཕྱིས་བཀོད་དང་བཀོད་ བཟུམ་རྒྱབ་ནི་ཚུ།
- ༧ དོན་ཚན་གཞན་ཚུ་ བསྐྱུར་བཅོམ་དང་ ཡང་ན་ བསྐྱུར་བཅོམ་འབད་ཐངས་དང་འགོ་ བཟུགས་འབད་ནི་ཚུ།

General Assembly.

Every registered co-operative shall have General Assembly as the highest legislative body and composed of all qualified members. The powers and responsibilities of the General Assembly prescribed in the constitution and By-laws. Regular general assembly shall be held in accordance with the By-laws. Unless prescribed in the by-laws, a quorum of a regular or special general assembly shall be simple majority or fifty-one (51%) of all qualified members.

Board of Directors.

Every registered co-operative shall have a Board of Directors as the policy making body. The powers, duties and accountabilities of the Board and officials shall be prescribed in the constitution and By-laws.

The Board shall be composed of a minimum of five and a maximum of fifteen members who are elected directly by the General Assembly. It shall elect from its members the following officials who shall serve for one year and will be eligible for re-election: a chairman, a vice chairman, a secretary and a treasurer.

Regular Board meeting shall be held monthly. Special board meetings may be called by the chairman or by majority of its members. Unless prescribed in the By-laws, a quorum of a regular or special meetings shall be simple majority or 51% of the members of the board of Directors.

ཡོངས་ཁྱབ་ཞལ་འཛོམས།

ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་རེ་བཞིན་དུ་ལུ་ ཚུལ་མཐུན་གྱི་འཇུག་མི་གར་གིས་བཟོ་བའི་ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་བཀོད་ལས་ཚོགས་ ཡོངས་ཁྱབ་ཚོགས་འདུ་རེ་དགོ། ཡོངས་ཁྱབ་ཚོགས་འདུའི་ དབང་ཚད་དང་འགན་ཁུར་ཚུ་ཅུ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་ གསལ་བཀོད་འབད་དགོཔ་དང་སྲིག་གི་ ཡོངས་ཁྱབ་ཚོགས་འདུ་དེ་ ལོ་རེ་ར་ཐེངས་རེ་དང་ དམིགས་བསལ་གྱི་ཡོངས་ཁྱབ་ཚོགས་འདུ་དེ་ ཁྲིམས་ ལུགས་ཚུ་དང་བསྟུན་ཏེ་ཚོགས་དགོ།

ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་ གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ དུས་རྒྱུན་དང་ དམིགས་བསལ་ གྱི་ཡོངས་ཁྱབ་ཚོགས་འདུ་ཚུ་ནང་ བྱང་ཚང་གི་འཇུག་མི་ཡོངས་བསྟོན་གྱི་བརྒྱ་དམུ་༥༡ རེ་ཚང་དགོ།

མདོ་ཚེན་བཀོད་ཚོགས།

ཐོ་བཀོད་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ རེ་རེ་བཞིན་དུ་ལུ་ སྲིད་བྱུས་བཟོ་མའི་ལས་ཚོགས་འབད་ མདོ་ཚེན་བཀོད་ ཚོགས་རེ་བསྟོན་དགོ། བཀོད་ཚོགས་དང་ཡིག་ཚང་གི་ལས་གཤམ་ཚུ་གི་དབང་ཚད་དང་ ལཱ་འགན་འཁྲིལ་ འགན་ཚུ་ ཅུ་ཁྲིམས་དང་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་གསལ་བཀོད་འབད་དགོ།

བཀོད་ཚོགས་འདི་ ཡོངས་ཁྱབ་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཐང་ཀར་འདེམས་འཇུག་འབད་བའི་འཇུག་མི་ ཉུང་ཤོས་༥ དང་ མང་ཤོས་༡༥ གི་བཟོ་དགོཔ་ཨིན། བཀོད་ཚོགས་འདི་ནང་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་ཅིག་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་ ཅིག་དང་ཆེན་གཅིག་དང་ གཉེར་པ་ཅིག་བཀོད་ཚོགས་དའི་འཇུག་མི་ཚུ་ལས་ ལོ་རེ་གི་དོན་ལུ་འདེམས་འཇུག་ འབད་དགོཔ་མ་ཚང་ དུས་ལུན་ལོ་ངོ་གཅིག་གི་ཚང་མ་ད་ མི་ངོ་དེ་ཚུ་ལོག་སྟེ་འདེམས་འཇུག་འབད་དགོ་རུང་ འབད་ཚོགས།

སྲིག་གི་བཀོད་ཚོགས་འདི་ ཟླ་ངོ་རེ་ར་ཐེངས་རེ་འཚོགས་ནི་དང་ དམིགས་བསལ་བཀོད་ཚོགས་འདི་ཁྲི་ འཛིན་དང་ ཡང་ན་ འཇུག་མི་མང་ཤོས་ཀྱིས་ཁྱབ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་འཚོགས་ཚོགས། སྲིག་གི་བཀོད་ཚོགས་ དང་ ཡང་ན་ དམིགས་བསལ་གྱི་བཀོད་ཚོགས་ཚུ་འཛོམས་ད་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་གསལ་བཀོད་འབད་ ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ འཇུག་མིའི་གྲངས་འབོར་མང་ཉུང་གི་ཚད་གཞི་དགོཔ་ཨིན་མཁའ་ལས་ ཉུང་ཤོས་ རང་བཀོད་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་མི་སྟེང་ཀའ་ལས་ མི་གཅིག་གི་ལྷག་པ་ཅིག་དགོ།

The Board may appoint a manager and staff depending on the volume of business and financial capacity of the co-operative.

Committee.

Every registered co-operative shall have a finance and audit committee and election committee with three members each who are elected directly by the General Assembly and to serve for a term of two consecutive years with re-election.

Co-operatives engaged in the business of loans shall include a credit committee with three members who are elected directly by the General Assembly and shall serve for a term of two consecutive years with re-election. Co-operative engaged in the supply and marketing of goods shall include, as part of the functions of the audit committee, the functions of inventory of goods.

An education and training committee shall be established by the Board of Directors, chaired by the vice-chairperson of the Board. The Board shall appoint qualified members from the co-operative.

The functions and responsibilities of these committee shall be prescribed in the constitution and By-laws.

ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ འཇུས་མིའི་གངས་འབོར་མང་ཉུང་གི་ཚད་གཞི་དགོཔ་ཡིན་མ་ལས་ ཉུང་ཤོས་
རང་བཞོན་ཚོགས་ཀྱི་འཇུས་མི་ཕྱེད་ཀ་ལས་ མི་གཅིག་གི་ལྷག་པ་ཅིག་དགོ།
བཞོན་ཚོགས་ཀྱིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་འཛིན་སྐྱོང་པ་ཅིག་དང་ ལས་གཞི་ག་པ་ཚུ་མཉམ་ལས་ཚོགས་
སྡེའི་ལྷ་གི་མང་ཉུང་དང་ མ་དདུལ་གྱི་ལྷོགས་སྲུབ་དང་འབྲིལ་ཏེ་བསྐོ་བཞག་འབད་ཚོག།

ཚོགས་རྒྱུ་ཚུ།

ཐོ་བཞོན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལེ་ལུ་ འཇུས་མི་³ ལེ་འབད་མི་གི་དདུལ་འབྲེལ་དང་རྩིས་ཞིབ་འདེམས་
འཇུའི་ཚོགས་རྒྱུ་ལེ་དགོ། འཇུས་མི་དེ་ཚུ་ཡང་གར་ ཡོངས་ཁྲབ་ཚོགས་འདུ་གིས་ཐད་ཀར་དུ་འདེམས་
འཇུ་འབད་འབདམ་ཡིན་དགོཔ་མ་ཚད་ དེ་ཚུ་གི་དུས་ཡུན་ཡང་ ལོ་འཁོར་² ལེ་དང་ དུས་ཡུན་ཚང་མ་ད་
ལོ་ག་སྟེ་བསྐྱར་འཇུ་འབད་ཚོགས་འབད་ཡིན།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འདི་ བསྐྱིན་འགྲུལ་གཏང་མི་གི་ལྷ་འབད་མི་ཅིག་ཡིན་པ་ཅིན་ འཇུས་མི་³ ཡོད་མི་
གི་བསྐྱིན་འགྲུལ་ཚོགས་རྒྱུ་ཅིག་བཙུགས་དགོཔ་དང་ དེའི་འཇུས་མི་ཚུ་ཡང་ ཡོངས་ཁྲབ་ཚོགས་འདུ་གིས་
ཐད་ཀར་དུ་ ལོ་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལུ་དང་ ལོ་ག་སྟེ་བསྐྱར་འཇུ་འབད་ཚོགས་འབད་འཇུ་དགོཔ་ཡིན། མཉམ་
ལས་ཚོགས་སྡེ་འདི་ ཅ་དངོས་མཁོ་སྤོད་དང་ ཚོང་སྐྱར་འབབ་མི་ཅིག་ཡིན་པ་ཅིན་ རྩིས་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་གི་
ལྷ་གཞི་ག་གངས་སུ་དང་ ཅ་དངོས་ཐོ་བཞོན་འབད་དགོཔ་ཡང་ཚུད་དགོ།

ཤེས་ཡོན་དང་སྤོང་བཅར་ཚོགས་རྒྱུ་འདི་ མདོ་ཚེན་བཞོན་ཚོགས་ཀྱི་ལྷི་འཛིན་འོག་མ་གིས་ལྷི་འཛིན་འོག་ལུ་
འབད་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོཔ་དང་ ཚོགས་རྒྱུ་གི་འཇུས་མི་ཚུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་འཇུས་མི་ཚུ་
ལས་ ཚུལ་མཐུན་གྱི་མི་ངོ་ཚུ་འཇུ་སྟེ་བཙུགས་དགོ།

ཚོགས་རྒྱུ་དེ་ཚུ་གི་ལྷ་གཞི་ག་དང་ འགན་ཁུར་ཚུ་ ཅ་ལྷི་མས་དང་ལྷི་མས་ལུ་གས་ཚུ་ནང་ གསལ་བཞོན་
འབད་དགོ།

Article 14: Liability of directors, officials, committee members and manager.

Directors, officials and committee members, who wilfully and knowingly vote for or assent to patently unlawful acts or who are guilty of gross negligence or bad faith or acquire any personal or pecuniary interest in conflict with their duty shall be liable jointly and individually for all the damages resulting there from to the co-operative, members and other persons.

The Ministry of Agriculture and Forests together with the co-operative Sector shall issue the code of conduct of, including the penalties for violations by, directors, officials, committee members and managers of co-operatives.

Article 15: Termination of membership

A member may be terminated on any of the following reasons;

- (1) Withdrawal of membership by giving thirty days notice to the board of Directors;
- (2) Death or insanity, in the case of natural person, and insolvency or dissolution, in the case of juridical persons; and

**ཁྲིམས་དོན་༡༤ པ། མདོ་ཆེན་ཚུ་དང་ཡིག་ཚང་གི་ལཱ་གཡོག་ཚོགས་ཚུང་གི་འཕུས་མི་ཚུ་དང་ འཛིན་སྐྱོང་
པ་གི་འབྲི་བ།**

མདོ་ཆེན་ཚུ་དང་ ཡིག་ཚང་གི་ལཱ་གཡོག་པ་ཚུ་དང་ འཕུས་མི་ཚུ་གིས་ ཤེས་བཞིན་མཐོང་བཞིན་
དུ་དང་ དང་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་ལས་ ཆེད་མངགས་ཚོགས་རྒྱན་བཟུགས་ཡོད་པ་དང་ ཡང་ན་ ཁ་
འཆམ་གྱི་ཐོག་ལས་ བདག་འགན་བཀའ་ཡོད་མི་ ཅང་ཅ་རང་ཨིན་མ་ལས་ ཁོང་ཆ་ཁྱབ་ཀྱིས་
ཁྲིམས་འགའ་གྱི་ལཱ་འབད་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ ལཱ་འགན་སྤང་མེད་བཞག་སྟེ་ འཕུས་ཤོར་བྱུང་བ་
ཡང་ན་ ཐང་མ་ཚོགས་བསྟེན་པར་དང་ ལཱ་འགན་ནང་ལུ་ རང་འདོད་བཙོང་ཡོད་པ་དང་ ཡང་
ན་ རྒྱ་དཔུལ་བཟུང་མེད་ རྩོད་རྟོགས་ཚུ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྟེ་དང་ འཕུས་མི་ཚུ་དང་
མི་གཞན་ལུ་ རྒྱ་འཕུས་སྟོན་དགོ་པ་ལུ་འབྱུང་བ་ཅིན་དེ་ཚུ་གི་འབྲི་བ་དེ་ མི་རེ་རེ་བཞིན་དུ་དང་
ཡང་ན་ མཉམ་བསྟོམས་ཐོག་ལུ་ལོག།

སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་འགན་གིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྟེ་འེ་ལས་སྟེ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་འཛོམས་ཏེ་
མཉམ་ལས་ཚོགས་སྟེ་འེ་མདོ་ཆེན་ཚུ་དང་ ཡིག་ཚང་གི་ལཱ་གཡོག་ ཚོགས་ཚུང་གི་འཕུས་མི་ཚུ་དང་
འཛིན་སྐྱོང་པ་ཚུ་གིས་ ཚུལ་མིན་ལས་འགའ་བའི་ཉེས་བྱ་གི་རིམ་པ་ཚུ་ ག་རང་ཚུང་པའི་སྒྲིགས་
ཁྲིམས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཚུ་ གསར་བཏོན་འབད་དགོ།

ཁྲིམས་དོན་༡༥ པ། འཕུས་མི་ལས་དགོངས་འགྲོལ་གཏང་བར་ས།

འཕུས་མི་གར་འབད་རུང་ གཤམ་གསལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་གང་རུང་ཅིག་འབྱུང་བ་ཅིན་ དགོངས་འགྲོལ་གཏང་
ཚོག།

- ༡ འཕུས་མི་འེ་གྲུ་ཁ་ལས་འཐོན་ནི་དོན་ལུ་ བཀོད་ཚོགས་མདོ་ཆེན་ཚུ་ལུ་ ཉེན་མ་༣༠ གི་སྤྲོ་གོང་
ལས་བན་བསྐྱུལ་ཡི་གུ་ཅིག་ཕུལ་ཡོད་པ།
- ༢ འཕུས་མི་དེ་ རང་བཞིན་གྱི་མི་འེ་ཨིན་པ་ཅིན་ ཤི་རྒྱུན་དང་ ཡང་ན་ འཚོལ་རྩ་རྒྱུན་ཡོད་པ་དང་
ཁྲིམས་ཀྱིས་ཆ་འཛོག་མི་གཅིག་ཨིན་པ་ཅིན་ རྩ་སྟོང་དང་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་འགྲོ་བ།

- (3) Removal by majority vote of the board of directors for any of the following reasons:
- (a) failure of the member to patronize the co-operative for a period of time fixed by the board of directors;
 - (b) failure of member to comply with his obligations;
 - (c) violation of the constitution and by-laws and the policies of the Board of directors; and
 - (d) committed acts or omission injurious or prejudicial to the interest or welfare of the co-operative.

Article 16: Voting.

In primary co-operatives, members are entitled to one vote. In the other forms of co-operatives, the voting shall be done based on their by-laws.

Article 17: Application of relevant management and social development principles and practices.

Effective governance of co-operatives does not rely only on their legal bases, values and principles of co-operatives and morals of the Bhutanese society as mentioned under Article 4. Co-operatives must be pragmatic and must adapt to relevant changes under the initiatives of the Board and committee members and the managers.

3 གཤམ་གསལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་གང་རུང་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ བཀོད་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་མི་མང་ཤོས་ཀྱི་ཚོགས་
རྒྱན་ཐོག་ལས་བཏོན་གཏང་ཚོགས།

ཀ བཀོད་ཚོགས་མདོ་ཆེན་ཚུ་གིས་ ཅུས་ཡུན་ཅིག་གཏན་ལེལ་བཟོ་མི་འདི་ལུ་ འཇུག་མི་
ཅིག་གིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མ་བཏུབ་པ།

ཁ འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ཁོ་རའི་འབྲིལ་འགན་དང་འབྲིལ་ཏེ་ལག་ལེན་འབབ་མ་བཏུབ་པ།

ག ཅུ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་ མདོ་ཆེན་བཀོད་ཚོགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཚུ་དང་མ་
མཐུན་པའི་འགལ་བ་འབད་ཡོད་པ།

ང་ ཉེས་སྲོད་ཀྱི་ལྷ་འབད་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་མཐའ་དོན་ ཡང་ན་
ཕན་བདེ་ལུ་གོཾ་པའི་ལྷ་དང་ ཡང་ན་ མ་བཏུབ་པའི་ལྷ་དང་འབད་ཡོད་པ།

ཁྲིམས་དོན་༡༤ པ། ཚོགས་རྒྱན་བཟུགས་ཐངས།

འགོ་བཟུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ མི་རེ་ལུ་ཚོགས་རྒྱན་རེ་བཟུགས་ཞིའི་ཐོབ་དབང་དང་
མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དབྱེ་བ་མ་འདྲམ་གཞན་ཚུ་གི་ཐང་ལ་ལུ་ སོ་སའི་ཁྲིམས་ཚུ་ནང་གི་ གཞི་དོན་དང་
འབྲིལ་ཏེ་ཚོགས་རྒྱན་བཟུགས་ཏེ།

**ཁྲིམས་དོན་༡༥ པ། འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་ མི་སྡེའི་གོང་འཕེལ་གྱི་ཁྲུངས་དོན་དང་ལག་ལེན་
འཇུག་ལུ།**

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ དོན་སློན་ཅན་གྱི་དབང་སྐྱོང་འབད་ནི་འདི་ གོང་གསལ་ཁྲིམས་དོན་༤ པའི་ནང་
བཀོད་ཡོད་མི་ལྟར་གྱི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲིམས་དོན་གྱི་གཞི་དང་ ཁྲུངས་དོན་དང་ཅུ་དོན་ཚུ་དང་
འབྲུག་གི་ཡར་བས་སྲོད་བཟང་ཚུ་ལུ་བརྟེན་པའི་ལྷ་ཚུ་ རྒྱུང་མ་གཅིག་གིས་མ་དོ་བར་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་
འདི་ལག་ལེན་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ཅིག་དགོ་ཞི་ཨིནམ་ལས་བཀོད་ཚོགས་དང་ ཚོགས་རྒྱུང་གི་འཇུག་མི་འཛིན་
སྐྱོང་པ་ཚུ་གིས་ རྒྱུན་ཡོན་ཏོག་སྲོད་དང་བཅས་པའི་སློབ་ལས་དུས་བསྟུན་གྱི་བསྐྱར་བ་ཚུ་ འོས་འབབ་གང་ཡོད་
སོ་སའི་སེམས་ཀྱིས་ཚོར་ཏེ་དང་ལེན་འབད་དགོ།

CHAPTER VI

Financial Management of Co-operatives

Article 18: Capital and their sources.

The capitalization and accounting of resources of registered co-operatives shall be governed by this Act and the rules issued by the MoAF. Registered co-operatives may derive their capital from the sources that include, but not limiting to, the following:

- (1) Members' share capital;
- (2) Loans and borrowings including deposits;
- (3) Revolving capital which consist of the deferred payments of patronage refunds or interest of share capital; and
- (4) Subsidies, donations, legacies, grants, aids and such other assistance from any local or foreign institutions whether public or private but with prior approval from the Ministry of Finance.

Article 19: Liability of members

A member shall be liable to the debts of the co-operative to the extent of his contribution to the share capital of the co-operative.

ལེབ་ལྷན་གསུངས།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དངུལ་ལས་འཛིན་སྐྱོང་།

ཡིམས་དོན་༡༥ པ། མ་རྩ་དང་དེའི་འཕྲོད་ལུངས།

ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ མ་རྩ་ཅན་ལུ་བཟོ་ནི་དང་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་
འཕྲོད་ལུངས་ཡོད་མི་ཚུ་ ཕྱིས་ཁར་བཀའ་ཞུ་ལུ་ལྷན་ཚུ་ བཅའ་ཡིམས་འདི་དང་ སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་
ལྷན་ཁག་གིས་ གསལ་བཏོན་ཡིམས་ཡིག་ཚུ་གིས་ བདག་སྐྱོང་འབད་དགོཔ་ཨིན། ཐོ་བཀོད་མཉམ་ལས་
ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གིས་ རང་སེའི་མ་རྩའི་འཕྲོད་ལུངས་འཛོལ་དགོཔ་ཚུ་གི་གྲངས་སུ་ གཤམ་གསལ་ཚུ་
ཡང་ཚུད་པ་ཨིན།

༡. འབྲུས་མི་ཚུ་གི་མ་རྩ་དཔྱད་བཤའ།
༢. བུ་ལོན་དང་བརྟེན་བསྐྱེ། དེ་ནང་གསོག་འཛོག་ཡང་ཚུད།
༣. སྤྱི་ཚུལ་མ་དངུལ། དེ་ནང་ རྒྱབ་སྐྱོར་པ་ཚུ་ལས་བསྐྱེ་ཚབ་ལོག་དགོཔའི་དངུལ་དང་
མ་རྩའི་དཔྱད་བཤའ་ལུ་ཐོབ་པའི་བསྐྱེ་དངུལ་ཚུ་ཚུད་པ་ཨིན།
༤. སྤྱི་དུག་གི་དགོངས་ཡངས་དང་ ཞལ་འདེབས་ བཤམ་ཐོབ་རྒྱུ་དངོས་ གསོལ་རས་
དང་ལོ་རྒྱུ་རམ་གྱི་དངུལ་ཚུ་དང་དེ་བཟུམ་མའི་འཕྲོད་ལུངས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་དང་ཕྱི་
རྒྱལ་གྱི་གཞུང་སྐྱེར་གང་རུང་གི་ལས་ལུངས་ཚུ་ལས་ཐོབ་མི་ཚུ་ དེ་འབད་མཉམ་ མ་
དངུལ་དེ་ཚུ་ མ་ལེན་པའི་སྲོལ་ལས་ དངུལ་ཕྱིས་ལྷན་ཁག་ལས་གནང་བ་ལུ་དགོ།

ཡིམས་དོན་༡༧ པ། འབྲུས་མི་ཚུ་གི་འབྲིབ།

འབྲུས་མི་ཚུ་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བུ་ལོན་གྱི་ འབྲིབ་ཕྱོགས་ནི་ཨིན་མི་གི་གྲངས་ཁ་མཐོ་ཚོད་
འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ནང་ལུ་ འབྲུས་མི་རང་སོ་གིས་བཙུགས་ཏེ་ཡོད་པའི་མ་རྩའི་དཔྱད་
བཤའ་ ག་ཨིན་མི་དང་འདྲན་འདྲེན་ཕྱོགས་ནི་ཨིན།

Article 20: Share capital, Interest and limitations to share capital holding.

It is the responsibility of every member to contribute share capital for the operations of the co-operative. The co-operative shall issue share certificates as proof of the amount contributed by the member.

The share capital of member shall earn interest based on the constitution and By-laws.

To ensure wider ownership of members of the co-operative through share capital, no member other than the co-operative itself shall own or hold more than ten per cent (10%) of the total share capital of the co-operative.

Article 21: Investment of capital.

For the interest of members, a co-operative may invest in any capital of the following:

- (1) In shares or debentures or securities of any other co-operative;
- (2) In any reputable bank in the country or any company list under the Bhutan Stock Exchange;
- (3) In securities issued or guaranteed by the government;
- (4) In real estate primarily for the use of the co-operative or its members; or
- (5) In any other manner authorized in the constitution and by-laws or approved by the General Assembly.

ཡིམས་དོན་༢༠ པ། མ་རྩའི་དཔྱ་བཤའ་དང་ མ་རྩའི་བཤོ་བཤའ་འཆང་མི་ལུ་སྲིད་དང་ཐོབ་ཚད།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལག་ལེན་འབབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ མ་རྩའི་བཤོ་བཤའ་བཅུགས་ནི་འདི་འབྲུས་མི་
རེ་རེ་བཞིན་དུ་གི་འགན་ཁུར་ཅིག་ཡིན། འབྲུས་མི་ཚུ་ལས་མ་དདུལ་གང་བྱུང་གི་ བདེན་ལུངས་
དོན་ལུ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ མ་རྩའི་བཤོ་བཤའི་དོ་སྲོད་ལག་ཁྱེར་རེ་སྲོད་དགོ།
འབྲུས་མི་ཚུ་གིས་བཅུགས་པའི་མ་རྩའི་བཤོ་བཤའ་ལུ་ སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ལམ་འདི་རྩ་ཡིམས་དང་ཡིམས་
ལུགས་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྡེ་འཐོབ་དགོ།
མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ནང་ལུ་ མ་རྩའི་བཅུགས་མིའི་རྩ་བོ་གང་མང་ངེས་གཏན་བཟོ་ཚུགས་པའི་
དོན་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཁོར་མ་རྩའི་པའི་འབྲུས་མི་གཞན་ཚུ་གར་ཡིན་རུང་ མ་རྩའི་བཤོ་
བཤའ་འདི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་མ་རྩའི་ཡོངས་བསྟོམས་ཀྱི་བརྒྱ་དཔྱ ༡༠ ལས་ལྷག་སྟེ་འཆང་
མི་ཚོགས།

ཡིམས་དོན་༢༡ པ། མ་རྩའི་ཚོང་བསྐྱར།

འབྲུས་མི་ཚུ་གི་ཐད་དོན་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གི་མ་རྩའི་ གཤམ་གསལ་གྱི་ལས་དོན་གང་རུང་
གི་དོན་ལུ་ ཚོང་བསྐྱར་འབབ་ཚོགས།

- ༡ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གཞན་གང་རུང་གཅིག་ཁར་ བཤོ་བཤའ་བཅུགས་ཏེ་དང་ ཡང་ན་
དདུལ་སྲིད་ཁར་བཅང་སྟེ་དང་ ཡང་ན་ བདོག་གཏང་བཅུགས་ཐོག་ལས།
- ༢ རྒྱལ་ཁབ་ནང་མིང་གཏམ་ཡོད་པའི་དདུལ་ཁང་གང་རུང་དང་ ཡང་ན་ འབྲུག་གི་འགན་
ལེན་བཞེས་པ་དདུལ་ཁང་ནང་ལུ་ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ལས་སྡེ་གང་རུང་ནང་།
- ༣ གཞུང་གི་རྒྱབ་མི་ ཡང་ན་ བདོག་གཏང་བཅུགས་ཡོད་པའི་ལུ་ཚུ་ནང་།
- ༤ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དང་ ཡང་ན་ དེའི་འབྲུས་མི་ཚུ་གི་སྲོད་ནིའི་དོན་ལུ་ དགོ་པའི་
གཞི་དང་ཁྱིམ་གྱི་དོན་ལུ།
- ༥ རྩ་ཡིམས་དང་ཡིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་ དབང་ཚད་གནང་སྟེ་ཡོད་པ་དང་ ཡང་ན་ ཡོངས་
ཁྲུབ་ཚོགས་འདུའི་ནང་ལས་ཆ་འཛོག་ཡོད་པའི་ལས་སྡེ་གཞན་ག་ཅི་ནང་རང་ཡིན་རུང་།

Article 22: Financial sustainability of co-operatives from members' proceeds.

The General assembly may authorize its Board of Directors to pursue schemes and prescribe the policies that would increase or improve the capacity of the co-operative on financial sustainability. Such schemes should generate funds from proceeds of members from their capital and products and shall be managed as revolving funds.

\The schemes may include the deferring of payment of patronage refunds and interest on capital, and the deduction of a percentage from the proceeds of products sold or per unit of product handled.

Article 23: Audit of co-operatives.

All registered co-operatives under this Act shall be subject to annual audits by qualified auditors as certified by the Royal Audit Authority (RAA). The audit guidelines shall be prescribed by the RAA after consultation with the Co-operative sector.

The auditor shall submit his report of audit to the audit committee of the subject co-operative. After thorough review, the audit committee shall submit the audit report, with its comments or observation to the board of Directors. The Board of directors shall present the audit report to the general assembly.

**ཁྲིམས་དོན་༢༢ པ། འཇུག་མི་ཚུ་གི་འོང་འབབ་ཐོག་ལས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་མ་དངུལ་ཡུན་བརྟན་
བཟོ་བྱེད་ལུ་**

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་མ་དངུལ་ཡུན་བརྟན་གྱི་ལྷོགས་གྲུབ་ཡར་དྲགས་བཟོ་བྱེད་ལུ་ ཡོངས་
ཁྲུབ་ཚོགས་འདུ་གིས་ བཀོད་ཚོགས་ལུ་ལས་རིམ་དང་སྲིད་བྱུས་ཚུ་ གསལ་བཀོད་འབད་ནི་གི
དབང་ཚད་བྱིན་དགོ། དེ་བཟུམ་མའི་ལས་རིམ་ཚུ་གི་ཐོག་ལས་ འཇུག་མི་རང་སོའི་མ་རྩའི་འོང་
འབབ་དང་འཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ སྤྱི་ཇུས་མ་དངུལ་འབད་འཛིན་སྲོང་འཐབ་དགོ། ལས་རིམ་དེ་ནང་ལུ་
རྒྱབ་སྐྱོར་པ་ཚུ་ལས་བསྐྱེན་ཚབ་ལོག་དགོ་པའི་དངུལ་ཚུ་དང་ མཚུའི་ཐོག་ལས་བྱུང་བའི་དངུལ་
འཐོན་སྐྱེད་བཅོལ་པའི་རིན་འབབ་ལས་མཐའ་པའི་བརྒྱ་དཔུང་འོང་འབབ་ཚུ་དང་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་
འཐབ་པའི་འཐོན་བསྐྱེད་དོན་ཚུ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ལུ་ བཀའ་བའི་འོང་འབབ་ཚུ་ཚུད་པ་ཨིན།

ཁྲིམས་དོན་༢༣ པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཕྱི་སྲིབ་

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གར་ རྒྱལ་
གཞུང་ཕྱི་སྲིབ་དབང་འཛིན་གྱིས་རོ་སྤྱོད་འབད་ཡོད་པའི་ཚུལ་མཐུན་གྱི་ཕྱི་སྲིབ་པ་གིས་ ལོ་
འཁོར་ཕྱི་སྲིབ་བརྒྱབ་དགོ། ཕྱི་སྲིབ་ལམ་སྟོན་ཚུ་ རྒྱལ་གཞུང་ཕྱི་སྲིབ་དབང་འཛིན་གྱི་
མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་གྲོས་བསྟུར་ཐོག་ གསལ་བཀོད་འབད་དགོ།
ཕྱི་སྲིབ་པ་ཚུ་གི་ ཕྱི་སྲིབ་སྟན་ལུ་འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་སོའི་ཕྱི་སྲིབ་ཚོགས་ཚུང་ལུ་
འབད་དགོ་པ་ཨིན། ཕྱི་སྲིབ་པ་གིས་ཕུལ་མི་སྟན་ལུ་འདི་ལུ་ ཕྱི་སྲིབ་ཚོགས་ཚུང་གིས་བསྟུར་
ཞིབ་མཐོལ་བྱིན་འབད་ཞིན་ན་ལས་སྟན་ལུ་དེ་དང་གཅིག་ཁར་ ཚོགས་ཚུང་གི་བསམ་འཆར་ ཡང་
ན་ བཟོ་རྒྱུ་གྲུབ་འབྲས་ཚུ་བཀོད་དེ་ མདོ་ཚེན་བཀོད་ཚོགས་ནང་ཕུལ་ནི་དང་ མདོ་ཚེན་བཀོད་
ཚོགས་གྱིས་ སྟན་ལུ་དེ་ཚུ་ ཡོངས་ཁྲུབ་ཚོགས་འདུ་ནང་ཕུལ་དགོ།

Article 24: Safety of records of co-operatives.

All registered co-operatives shall maintain official records required by this Act, which includes directory of members, official receipts, duly audited financial statements, annual reports, and minutes of meetings of the General Assembly, board of Directors and committees. The Board of directors shall prescribe the policies required for the maintenance of record.

Article 25: Allocation and distribution of net surplus.

The net surplus of a co-operative shall not be construed as a profit but as an excess of payment made by a member from his/her business transactions with the co-operative. At the end of the accounting period, the net surplus shall be allocated in the following order of distribution:

- (1) Reserve fund of a minimum of thirty percent (30%);
- (2) Co-operative education and training fund (CETF) of ten percent (10%);
- (3) An optimal fund of not more than ten percent (10%);
- (4) Interest on capital and patronage refund of the remaining balance after deducting items (1), (2) and (3) in this article.

ཁྲིམས་དོན་༢༢ པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཡིག་ཐོ་ཚུ་གི་སྲུང་སྐྱོབ་སྒྲིལ་བ།

ཐོ་བཀོད་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གར་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་དགོང་འབད་ཡོད་མི་གི་ ཡིག་ཚང་གི་དྲན་འཛིན་ཡིག་ཐོ་ཚུ་གར་བདག་འཛིན་འཐབ་སྟེ་བཞག་དགོ། དེ་གི་གྲངས་སྟེ་ འབྲུས་མིའི་མིང་དང་ཁ་བྱང་ཐོ་དེ་བཡིག་ཚང་གི་འཕྲོར་ཉུགས་ཚུ་ ཕྱིས་ཞིབ་རྒྱབ་ཚར་བའི་དངུལ་ལས་གསལ་བཟོ་དེ་ཚུ་དང་ལོ་འཁོར་སྟན་ལུ་དང་ ཡོངས་ཁྲབ་ཚོགས་འདུ་དང་ བཀོད་ཚོགས་ཞལ་འཛོམས་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཞལ་འཛོམས་ཚུ་གི་གྲོས་ཚད་ཚུ་ཨིན་མ་བཞིན་དུ་བཀོད་ཚོགས་ཀྱིས་ཡིག་ཐོ་དེ་ཚུ་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་ལུ་ དགོ་པའི་སྲིན་བྱས་ཚུ་གསལ་བཀོད་འབད་དགོ།

ཁྲིམས་དོན་༢༣ པ། ལྷག་ཐེབས་ངེས་ཉིག་ཐོན་མི་ཚུ་ཕྱིས་ནང་བཅུ་གའི་དང་བཀོ་བཀྲམ་འབད་ཐངས།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་མ་དངུལ་ལྷག་ཐེབས་ངེས་ཉིག་ཐོན་མི་ཚུ་ ཞེ་བསང་འབད་བཅིས་ཉེ་ལག་པར་སྒྲིད་ནི་མིན་པར་ འབྲུས་མི་ཚུ་གིས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དང་གཅིག་ཁར་ ཚོང་ལཱ་སྒྲིད་ལེན་ནང་ལུ་དངུལ་ཐེབས་སྒྲིད་ཡོད་པ་འབད་བཅིས་ཉེ་བཞག་ནི་ཨིན། ཕྱིས་ཀྱི་དུས་ལུ་ན་རྫོགས་མཚམས་ལུ་ ལྷག་ཐེབས་ངེས་ཉིག་ཐོན་མི་ཚུ་གི་བཀོ་བཀྲམ་གཤམ་གསལ་གོ་རིམ་ལྟར་གྱི་ཕྱིས་ནང་བཅུ་ག་དགོ།

- ༡ བརྒྱ་དཔྱ་ཉུང་ཤོས་³⁰ ཟུར་གསོག་མ་དངུལ་ནང་།
- ༢ བརྒྱ་དཔྱ་⁷⁰ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཤེས་ཡོན་དང་སྒྲིང་བཟུར་མ་དངུལ།
- ༣ བརྒྱ་དཔྱ་⁷⁰ ལས་མ་ལྷག་པ་ཅིག་ གདམས་ཁ་ཅན་གྱི་ལས་སྟེ་གང་རུང་གི་མ་དངུལ་ནང་།
- ༤ ཁྲིམས་དོན་འདི་གི་ནང་གསེས་ དོན་ཚན་¹ པ་དང་² པ་དང་³ པ་ཚུ་ཕབ་པའི་ལྷག་ལུས་འདི་ མ་ཅུ་གི་སྐྱེད་ཕྱིས་གྲངས་སྟེ་དང་ རྒྱབ་སྐྱོར་པ་ཚུ་ལས་བསྐྱེན་ཚབ་ལོག་དགོ་པའི་མ་དངུལ་ཚབ་མ་དོན་ལུ་བཞག་ནི།

Reserve fund.

This is a buffer fund of the co-operative to cover for its financial limitations that are brought about by economic or business dislocations such as price fluctuations or inflation or brought about by fortuitous events such as earthquakes and fires and to meet net losses in its business operations.

Its purposes are to protect or restore the stability of business operations and to build confidence among members and the community. Any sum recovered on items previously charged to the reserved fund shall be credited to such fund.

The reserve fund cannot be divided among members in case the co-operative is dissolved. Instead, the fund, upon the dissolution of the co-operative, the general assembly may decide to distribute in the following manner:

- a) establish a trust fund for the federation where it belongs and to the union, and/or
- b) donate to the communities covered by the area of operation of the co-operative.

Co-operative education and training fund (CETF).

Of the total amount allocated to this fund, the co-operative shall utilize fifty percent (50%) for its own education and training program that should aim to inform the members of the policies and programs of the co-operative. It shall also be used for the specialized and advanced trainings of the staff, board and committee members. The other fifty percent (50%) shall be remitted to the union of co-operatives.

ཟུར་གསོག་མ་དངུལ།

ཟུར་གསོག་མ་དངུལ་འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་སྤྱི་དངུལ་འབད་བཞག་ནི་ཨིན་མི་འདི་ཡང་ དཔལ་
འབྱོར་ཚོང་ལཱ་འགྲོམ་བཏུབ་པའི་བསྐྱང་ལུ་ དཔེར་ན་ ཅན་མ་གྱི་གོང་ཚད་ཡར་སེང་མར་འབབ་དང་ རང་
བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བའི་འཇིགས་པ་ས་ཡོམ་དང་མེ་རླུན་ ཚོང་ལཱ་ མ་ཅཱའི་ཐོག་ལུ་གྲོང་པོག་མི་ཚུ་གི་གྲོང་རྒྱུད་
གསོ་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་འགྲོ་སོང་གཏང་ནི་གི་མ་ཅཱ་འབད་བཞག་ནི་ཨིན། དེའི་དོན་དག་ཅུ་བ་དེ་རང་ ཚོང་གི་
ལག་ལེན་བརྟན་ཐབས་ཀྱི་སྤྱང་སྦྱོབ་དང་ ཡང་ན་ ཉམས་གསོ་དང་འཇུག་མི་ཚུ་དང་མི་སྡེ་གིས་སློ་གཏང་
ཚུ་གསལ་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་ཨིན། ཉེ་མ་ལས་འབད་ཡོད་པའི་ལཱ་གི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ཟུར་
གསོག་མ་དངུལ་གྱི་དོན་ལུ་བསྐྱེན་ཚབ་ལོག་ཐོབ་མི་གི་མ་དངུལ་ཚུ་དེ་བཟུམ་མའི་ཕྱིས་ནང་བཅུ་གསལ་ནི་ཨིན།
ཟུར་གསོག་མ་དངུལ་འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཆ་མེད་འགྲོ་བུ་ འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་བཀོ་བག་མ་རྒྱབ་སྟེ་སྤོང་
མ་ཚོགས་ཨིན། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཆ་མེད་འགྲོ་མེད་ མ་དངུལ་དེ་ ཡོངས་ཁྲབ་ཚོགས་འདུ་གིས་
གཤམ་གསལ་ལམ་ལུ་གསལ་དང་བསྟུན་ཏེ་ བཀོ་བག་མ་འབད་དགོ།

༡ སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་སྡེ་དང་ ཚོགས་སྡེ་ལྷོ་བག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཚོགས་པ་དེའི་
སློ་གཏང་མ་དངུལ་གཞི་བཅུ་གསལ་འབད་ནི།

༢ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ལག་ལེན་གྱིས་ ཁྲབ་ཁོངས་ནང་ཚུད་པའི་ས་གནས་ཀྱི་མི་སྡེ་ཚུ་
ལུ་ཞལ་འདེབས་འབད་བྱིན་ནི།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཤེས་ཡོན་དང་ སྦྱོང་བརྗེ་མ་དངུལ།

ལས་དོན་འདི་གི་དོན་ལུ་ བཞག་སྟེ་ཡོད་པའི་དངུལ་བསྐྱབས་ཐོག་ལས་ བརྒྱ་དཔྱ་༥༠ ཐམ་པ་ ཚོགས་
སྡེའི་སྤྱི་དངུལ་དང་ ལས་རིམ་ཚུ་ འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་གོ་བརྗེ་སྦྱོང་ནི་ལུ་ དམིགས་པའི་ཚོགས་སྡེའི་ཤེས་ཡོན་
དང་སྦྱོང་བརྗེ་གི་དོན་ལུ་སྦྱོང་དགོ། དེ་མ་ཚད་ ཡིག་ཚང་གི་ལས་གཞི་གསལ་དང་བཀོད་ཚོགས་དང་ཚོགས་
ཚུང་གི་འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ དམིགས་བསལ་ཤེས་ཡོན་དང་མཐོ་རིམ་སྦྱོང་བརྗེ་གི་དོན་ལུ་འགྲོ་སོང་གཏང་དགོ།
མི་ཚུ་ཡང་ མ་དངུལ་འདི་ཐོག་ལས་སྦྱོང་དགོ་པ་ཨིན། ལྷག་ལུ་ས་བརྒྱ་དཔྱ་༥༠ འདི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྷོ་
བའི་ཕྱིས་ནང་བཅུ་གསལ་དགོ།

Optional fund.

This fund may be created by the general assembly to raise funds to acquire properties and to contribute to the economic and educational advancement of communities.

Interest on capital and patronage refund.

The remaining balance of the net surplus shall be made available to members as interest on their capital and as refund for their patronage of the products and services.

CHAPTER VII

Merger, dissolution and insolvency of Co-operatives

Article 26: Merger and consolidation of co-operatives.

Two or more co-operatives may merge with and be absorbed by another co-operative that shall continue the purpose of the merged co-operatives.

Two or more co-operatives may consolidate into a new, single co-operative.

Merger or consolidation shall be pursued as a strategy of co-operatives to increase resources and expand or diversify operations for the common economic and educational interest of members and community.

གདམ་ཁ་དང་འཁྲིལ་བའི་མ་དངུལ།

གདམ་ཁ་དང་འཁྲིལ་བའི་མ་དངུལ་འདི་ ཡོངས་ཁྲུབ་ཚོགས་འདུ་གིས་བཟོ་ནི་དང་ དངུལ་འདི་ རྒྱ་དངོས་
མཁོ་སྐྱབ་འབད་ནི་དང་ མི་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་དང་ཤེས་ཡོན་ ཡར་འཐོན་གྱི་དོན་ལུ་ཞལ་འདེབས་འབད་
བཙུག་ནི་དོན་ལུ་མ་དངུལ་ཡར་སང་བཟོ་དགོས་ཨིན།

མ་ཚུ་ཐོག་གི་སྲིད་དངུལ་དང་ རྒྱབ་སྐྱོར་པ་ལས་བསྐྱེན་ཚབ་ལོག་དགོས་འདི་མ་དངུལ།

མ་ཚུ་གུ་ལས་དེས་ཏིག་ཐེབས་ལུས་མི་གི་མ་དངུལ་འདི་ འབྲུས་མི་ཚུ་ལུ་ཁོ་རའི་མ་ཚུ་འདི་སྲིད་དངུལ་བབྱུམ་
ཅིག་དང་ དེ་ལས་འབྲུས་མི་ཚུ་གི་འཐོན་སྲིད་དང་ཞབས་ཏིག་ལུ་ཚུ་ འགོ་འདེན་འཐབ་ཡོད་པའི་འགོ་སོང་གི་
བསྐྱེན་ཚབ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་པ་ཚུ་ལས་ལོག་དགོས་ཡོད་མི་གི་ཚབ་བབྱུམ་ཅིག་འབད་འཐོབ་དགོས་ཨིན།

ལེའུ་བདུན་པ།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་བསྐྱབ་ནི་ རྣམ་ནི་དང་ ཅུ་སྟོང་བཏོན་ནི་ཚུ།

ཁྲིམས་དོན་ 26 པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གཅིག་ཁར་བསྐྱབ་ནི་དང་གཅིག་བསྐྱེམས་བཟོ་ནི།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གཉིས་དང་ གཉིས་ལས་ལྷག་པའི་རིགས་གཅིག་ཁར་བསྐྱབ་ནི་དང་ ཡང་ན་ མཉམ་
ལས་ཚོགས་སྡེ་གཞན་ནང་ལུ་བསྐྱབ་དགོས་ཐོན་པ་ཅིན་ དེ་སྡེ་བསྐྱབ་ཚར་ཞིན་ན་ལས་ འཕྲོ་མཐུད་དེ་རང་
གཅིག་ཁར་བསྐྱབས་བསྐྱབ་པའི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འབད་བཞག་དགོ།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གཉིས་དང་ གཉིས་ལས་ལྷག་པའི་རིགས་གཅིག་ཁར་བསྐྱེམས་ཏེ་གསར་པ་ཅིག་འབད་
བཟོ་ཚོགས།

གཅིག་ཁར་བསྐྱབ་ནི་དང་ ཡང་ན་ བསྐྱེམས་ནི་འདི་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཁ་བྱུག་ལས་འབྲུས་མི་ཚུ་
དང་ མི་སྲིད་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ འཐོན་ཁུངས་ཡར་སང་བཟོ་ནི་ རྒྱ་
བསྐྱེད་དང་གནས་སྐབས་རྣམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་བཀའ་ཞི་གི་ཐབས་ལམ་ཁག་ཆེ་ཉིང་དང་འཁྲིལ་ཏེ་
འབད་དགོ།

Article 27: Dissolution and insolvency.

Voluntary dissolution

If the dissolution of a co-operative does not prejudice the rights of any creditor having a claim against it, the dissolution may be effected by a two-thirds vote of the General Assembly called for that purpose.

When the dissolution of a co-operative may prejudice the rights of any creditor, the petition for dissolution shall be endorsed by a two-thirds vote of the General Assembly called for that purpose and filed with the MoAF that shall effect the decision.

Involuntary dissolution

A co-operative may be dissolved by order of a court after due hearing on the grounds of (1) violation of any laws, rules, or provisions of the constitution and by-laws; or (2) insolvency.

Dissolution

The certificate of registration of a co-operative may be suspended or revoked in a court of law through legal process.

ཁྲིམས་དོན་༢༡ པ། རྩམ་ཞི་དང་ཙུ་སྟོང་བཏོན་ཞི།

དང་ལེན་གྱི་ཐོག་ལས་རྩམ་ཞི།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་རྩམ་ཞི་འདི་གིས་ མ་ཙུ་བརྩུགས་མི་འཐུས་མི་གང་རུང་གི་ཐོབ་ལམ་ལུ་
སྟོན་ཐོག་པ་ཅིན་ དེ་གི་དོན་ལུ་འཛོམས་པའི་ཡོངས་ཁྲབ་ཚོགས་འདུ་གི་འཐུས་མི་གསུམ་དཔྱ་
ཀྲིས་བཏུབ་པའི་ཚོགས་རྒྱུན་བརྩུགས་པ་ཅིན་རྩམ་ཚོགས་ཡིན།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་རྩམ་ཞི་འདི་གིས་ མ་ཙུ་བརྩུགས་མི་འཐུས་མི་གང་རུང་ལུ་ གཞོད་སྟོན་མེད་
པ་ཅིན་ རྩམ་ཞི་གི་དོན་ལུ་ཕུལ་བའི་ཞུ་ཚིག་འདི་གི་དོན་ལུ་ འཛོམས་པའི་ཡོངས་ཁྲབ་ཚོགས་འདུ་
འཐུས་མི་གསུམ་དཔྱ་ ཀྲིས་ཆ་འཛེག་ཚོགས་རྒྱུན་བརྩུགས་དགོ་ཞི་དང་ དེ་ལུགས་གྱི་ཞུ་བ་ སོ་
ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ ལྷན་ཁག་ལུ་ཕུལ་ཞིན་མ་ལས་ དེ་གི་ཐག་བཅད་དང་འབྲིལ་ཏེ་འབད་དགོ།

དང་ལེན་མེན་པའི་ཐོག་ལས་རྩམ་ཞི།

ཁྲིམས་གྱི་འདུན་ས་ཅིག་ལས་གཤམ་གསལ་གནད་དོན་གང་རུང་ཅིག་གི་ཐོག་ལས་ ཚུད་གཞི་སྟོན་
གསལ་དང་འབྲིལ་ཏེ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་རྩམ་ཚོགས། (༡) ཁྲིམས་གཞུང་དང་ ཁྲིམས་ཡིག་
ཚུ་གང་རུང་ལས་འགལ་བ་ ཡང་ན་ ཙུ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ཚུ་དང་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་གི་དོན་ཚན་
ལས་འགལ་བ་ ཡང་ན། (༢) ཙུ་སྟོང་ཐོན་ཡོད་པ།

རྩམ་ཞི།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ལག་ཁྲེང་ཅིག་ ཁྲིམས་གྱི་འདུན་ས་ལུ་ ཁྲིམས་
མཐུན་གྱི་བྱ་སྐྱེའི་ལམ་ལུགས་ཐོག་ལས་མཚམས་འཛེག་དང་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་གཏང་ཚོགས།

Insolvency

In case a co-operative is unable to fulfil its obligations to creditors due to insolvency, such co-operative may apply for remedies as it deems fit under the Bankruptcy and related Acts.

Article 28: Implementing rules.

The MoAF shall prescribe rules for merger, consolidation, dissolution and insolvency of co-operatives after consultation with the co-operative Sector.

CHAPTER VIII

Role of Government in Promoting the Economic and Educational Development of Co-operatives

Article 29: Co-operative development strategy.

The Cabinet, after consultation with the Co-operative Sector and other stakeholders, shall issue the strategy that will articulate the goals and priorities of the RGOB on its support to co-operative development as part of every Five-Year Plan.

ཅ་སྟོང་།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་ མ་ཅུ་ཅ་སྟོང་སོང་སྟེ་ ཁོ་རའི་མ་ཅུ་བརྩུགས་ནི་ཚུ་གི་འབྲིལ་བ་དེ་ཚུ་
འགྲུབ་མ་ཚུ་གས་པ་ཅིན་ དེ་བརྩུམ་མའི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ མ་ཅུ་ཅ་སྟོང་དང་ དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཚུ་ནང་གི་འོས་འབབ་དང་འབྲིལ་ཏེ་ བསྐྱར་གསོ་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ཁུ་
ཡིག་ཕུལ་དགོ།

ཁྲིམས་དོན་ ༢༤ པ། ཁྲིམས་ལུགས་ལག་ལེན་འབབ་ཐངས།

སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚེལ་ལྷན་ཁག་གིས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ ལས་སྡེ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་གྲོས་
བསྟུན་ཐོག་ལས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བསྐྱབ་ནི་དང་གཅིག་བསྡོམས་འབད་ནི་ རྒྱམ་ནི་དང་ ཅ་སྟོང་
བོད་ནི་གི་ ལག་ལེན་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ གསལ་བཞོད་འབད་དགོ།

ཡེ་ལུ་བརྒྱུད་པ།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ དཔལ་འབྱོར་དང་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་ཡར་དྲག་གི་དོན་ལུ་གཞུང་གི་སྤྱུགས་འགན།

ཁྲིམས་དོན་ ༢༥ པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གོང་འཕེལ་གྱི་ཐབས་ལམ།

ལྷན་ཁག་གཞུང་ཚོགས་གྲིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ ལས་སྡེ་དང་ ཡེ་ལུ་ཡོད་པའི་མི་གཞན་
ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ གྲོས་བསྟུན་ཐོག་ལས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གོང་འཕེལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་དོན་ལུ་
གཞུང་གི་དམིགས་ལུ་དང་ལས་རིམ་གྱི་གཙོ་རིམ་ཚུ་ ལོ་ལྟེ་འཆར་གཞི་རེ་རེ་བཞེན་དུ་གི་ཅ་
ཤེས་བརྩུམ་ཅིག་འབད་གཞུང་གིས་ ཐབས་ལམ་བཟོ་སྟེ་གནང་དགོ།

Consequently, all concerned government agencies shall craft and implement their respective five-year support programs to co-operative development in accordance with the strategy issued by the Cabinet. The cabinet shall issue the guidelines to govern the participation of government agencies including the mechanisms for inter-agency coordination.

Planning Commission shall provide technical support to the Cabinet in drafting the co- operative development strategy and in the monitoring and evaluation of the implementation of approved co-operative plans and programs for all concerned agencies.

Article 30: Government Co-operative sector partnership.

The government and the co-operative sector and other stakeholders shall enter into partnership, based on mutual respect and understanding, for more effective and coordinated planning, implementation and review of co-operative development plans and programs.

གཞུང་གི་ཐབས་ལམ་དེ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་གར་གིས་ ཁོ་རའི་ལོ་
 ལྗེ་འཆར་གཞི་ཚུ་བཟོ་ཡང་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནིའི་ལས་རིམ་ཚུ་ ལྷན་
 རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་ཐབས་ལམ་བཟོ་གནང་མི་དེ་དང་བསྟུན་ཏེ་བརྩམ་ནི་དང་ ལག་ལེན་
 འབབ་དགོཔ་ཨིན། ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་ གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཚུ་གིས་མཉམ་ལས་
 ཚོགས་སྡེ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནིའི་དབང་སྐྱོང་ལམ་སྟོན་བཟོ་གནང་ནི་དང་ དེ་ནང་ལུ་ལས་
 ཁུངས་སོ་སོའི་བར་ན་མཉམ་འབྲེལ་འབད་ནིའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ཡང་ཚུད་དགོཔ་ཨིན། འཆར་
 གཞི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གོང་འཕེལ་གྱི་ཐབས་ལམ་
 བརྩམ་ནི་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་གར་གི་ ལས་རིམ་གནང་བ་ཐོབ་ཡོད་པའི་མཉམ་ལས་
 ཚོགས་སྡེའི་འཆར་གཞི་དང་ལས་རིམ་ཚུ་བཟོ་ཞིབ་འབད་ནི་དང་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ནི་ཚུ་གི་རིག་
 རྩལ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོཔ་ཨིན།

ཁྲིམས་དོན་༣༠ པ། གཞུང་དང་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ ལས་སྡེ་ཚུ་གི་མཉམ་རོགས།

འབྲུག་གཞུང་དང་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་དང་ ཞེ་རྒྱུད་ཡོད་པའི་ཙམ་ཙམ་ཚུ་གར་ ཡན་ཚུན་
 གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་ བརྩི་མཐོང་དང་ གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་གནས་སྤངས་ཏེ་གོ་དོན་རྟོགས་གྱི་
 གནས་དོན་གཞིར་བཞག་གི་ཐོག་ལས་ མཉམ་རོགས་འབད་དེ་བསྐྱོམས་ཞིན་ན་ མཉམ་ལས་
 ཚོགས་སྡེའི་འཆར་གཞི་བརྩམ་ནི་དང་ ལག་ལེན་འབབ་ནི་ འཆར་གཞི་དང་ལས་རིམ་བསྐྱར་ཞིབ་
 འབད་ནི་ཚུ་ནང་ དོན་སྤྲིན་ ལྷག་པར་དུ་ཆེ་བའི་མཉམ་འབྲེལ་མཇུག་དགོཔ་ཨིན།

CHAPTER IX

Miscellaneous Provisions

Article 31: Use of the word “co-operative”

Only enterprise registered under this Act shall use the word “co-operative” in their names. Any person or organization found violating this provision shall be punished as per the rules framed by the MoAF.

Article 32: Interpretation and construction.

In case of doubt as to the meaning of any provision of this Act or the rules issued thereof, the same shall be resolved liberally in favour of the co-operatives and their members.

Article 33: Information campaign.

The MoAF shall conduct an information campaign on the provision of this Act.

Article 34: Separability.

If a part of this Act is declared unconstitutional, the rest of the provisions shall remain in force and effect.

ལེའུ་དགུ་པ།

སྣ་ཚོགས་དོན་ཚན།

ཁྲིམས་དོན་³¹ ལ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཟེར་བའི་ མིང་ཚིག་སྟོན་ཐངས།

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ རྩོམ་གྲོགས་འབད་མི་གི་ཚོང་འབྲེལ་ ལས་སྡེ་རྒྱུང་མ་གཅིག་གིས་
ཁོང་རའི་མིང་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཟེར་བའི་ མིང་ཚིག་འདི་སྟོན་ཚོགས་ཡིན། མི་ག་རང་
འབད་རུང་དོན་ཚན་འདི་ལས་འགལ་བ་ཅིན་ སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚེལ་ ལྷན་ཁག་གིས་ བརྩམས་ཡོད་
པའི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཉེས་ཆད་ཡོག།

ཁྲིམས་དོན་³² ལ། ཚིག་སྐྱབ་དང་གོ་དོན་ལེན་ཐངས།

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་དང་ ཡང་ན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ བཟོ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་
ལུགས་ཚུ་ནང་གི་དོན་ཚན་ཚུ་ལུ་ གོ་བ་ལེན་པའི་སྐབས་ དོགས་པ་རེ་ཆགས་པ་ཅིན་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་
དང་ དེ་ཚུ་འི་འཇུག་མི་ཚུ་གི་ཁ་ཐུག་ལས་བཏུབ་འབད་ཆ་འཛོག་འབད་མི་དང་འབྲེལ་ཏེ་དཀའ་ངལ་སེལ་ནི་
ཡིན།

ཁྲིམས་དོན་³³ ལ། བཟོ་དོན་སྟོན་ལེན་འབད་ནི་གི་བརྒྱུད་བསྐྱུལ།

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་ དོན་ཚན་དེ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚེལ་ ལྷན་ཁག་གི་ཁ་ཐུག་
ལས་འབད་གནས་ཚུལ་བཟོ་དོན་སྟོན་ལེན་འབད་ནི་གི་འགོ་འབྲེན་འཐབ་དགོས་ཡིན།

ཁྲིམས་དོན་³⁴ ལ། དོན་ཚན་སོ་སོ་འབད་ཆ་གནས་འབད་རུང་བ།

གལ་སྲིད་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་ དོན་ཚན་ཆ་གསལ་ལུ་ཅིག་ཆ་མེད་བཏང་འདི་རང་འབད་རུང་ དོན་ཚན་
ལྷག་ལུས་གཞན་ཚུ་ ཆ་བཞག་སྟེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་ཆ་འཛོག་འབད་དགོས་ཡིན།